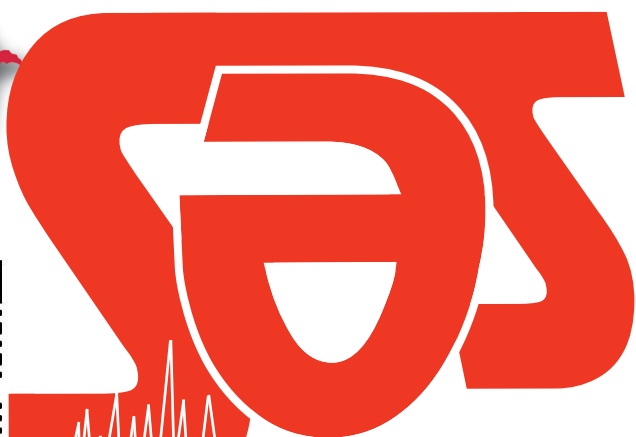




Fransa səfiri:
"Azərbaycan müsəlman
dünyasının ən dərin
dünyəvi dövlətlərindən biri
kimi özünü təsdiqləyib"

4



№ 001 (6442) 6 yanvar
2022-ci il. Qiyməti 60 qəpik

"Azərbaycan erməni yalanlarının üstündən xətt çəkdi"



"Ermənistan Azərbaycana qarşı tarix boyu dezinformasiya və sabotaj siyasətindən istifadə edib. Dağlıq Qarabağ regionunun tarixən ona mənsub olması barədə dünya birliyinə yalan məlumatlar verir, bu ərazidə yaşayan ermənilərin Azərbaycan hökuməti tərəfindən təhlükədə olması barədə dünyanı təkidlə inandırmağa çalışırdı. 30 illik danışıqlar prosesində təkidlə qondarma qurumu müstəqil dövlət kimi Azərbaycanla danışıqlar masasına əyləşdirməyə çalışıb."

2



"Mən İli"

2022-ci il dövlət başçısı
tərəfindən "Şuşa ili" elan olunub

yeni ili "Şuşa elan edirəm!"

"Ermənistan daha sərfəli
sülhə nail olmaq istəyir,
lakin bu, illüziyadır"

Rusiya-Avrasiya layihəsinin rəhbəri Mixail Çernov "Caliber" analitik mərkəzinə müsahibəsində Ermənistan-Azərbaycan sülh prosesi və regionda yaranmış vəziyyətlə bağlı maraqlı fikirlər bildirib. Müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik.



5

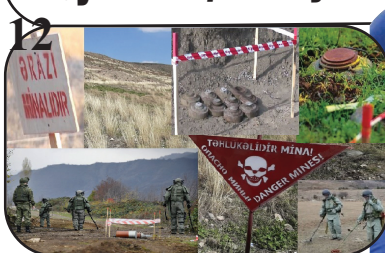
Yeniyetmələrin sosial şəbəkələrə asılılığının səbəbləri nələrdir?

Həyatımızın ayrılmaz hissəsinə çevrilən internetdən istifadə edənlərin sayı sürətlə artmaqdadır. İnsanlar internetdən informasiya əldə etmək, məktublaşmaq, şəkillərə və video roliklərə baxmaq, ünsiyyət yaratmaq, oyun oynamaq və s. məqsədlər üçün istifadə edirlər.



10

"Tədbirli şəkildə
minaların təmizlənməsini
həyata keçirməliyik"



Bugünkü vəziyyətdə Ermənistan tərəfindən Azərbaycana, yaxud da Ermənistan dəstək verən Rusiya tərəfindən Azərbaycana Qarabağ ərazisində istər birinci Qarabağ savaşından sonra və istərsə də ikinci Qarabağ savaşında ərzində basdırılmış minaların xəritələrinin verilməsi o dərəcədə də real görünür.

Separatçı rejim Qarabağ ermənilərinin qarşısını necə almağa çalışır?

13

Artıq nə Ermənistanda, nə də separatçı rejimin nəzarəti altında yaşaya bilməyəcəklərini anlayan bu kimi ermənilər xarici ölkələrə köçəcəkləri halda da müqəddəratlarının necə olacağı barədə...



Messi və Ronaldo daha dünyanın ən bahalı futbolçuları deyil...

Beynəlxalq İdman Araşdırmalar Mərkəzi (CIES) Avropanın top-5 liqalarında çıxış edən ən bahalı futbolçuların adlarını açıqlayıb. Qol.az CIES-in rəsmi saytına istinadən xəbər verir ki, "Real"-ın futbolçusu Vinisius Junior birinci pillədə yer alıb. 22 yaşlı braziliyalı hücumçunun transfer qiyməti 166,4 milyon avro göstərilib. "Mançester Siti"dən Fil Foden (152,6 milyon avro) ikinci, "Borussiya"-dan (Dortmund) Erlinq Haaland (142,5 milyon avro) isə üçüncü olub.

16



“Mən yeni ili “Şuşa ili” elan edirəm!”

2022-ci il dövlət başçısı tərəfindən "Şuşa ili" elan olunub



“Əziz Şuşa, sən azadsan! Əziz Şuşa, biz qayıtmışıq! Əziz Şuşa, biz səni dirçəldəcəyik! Şuşa bizimdir! Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır!” Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 2020-ci ilin noyabrın 8-də Şəhidlər xiyabanında Azərbaycan xalqına müraciəti zamanı səsləndirdiyi bu fikirlər yaddaşlardan heç zaman silinməyəcək ifadələrdir.

Xalq bu müraciəti, bu anları səbərsizliklə gözləyirdi. Bu müjdənin verilməsi Azərbaycanın tarixinə açılan yeni səhifələrdən oldu. “İyirmi səkkiz il yarım işğal altında olan Şuşa azad edildi! Şuşa indi azaddır! Biz Şuşaya qayıtmışıq! Biz bu tarixi Qələbəni döyüş meydanında qazandıq. 2020-ci il noyabrın 8-i Azərbaycan tarixində əbədi qalacaqdır. Bu tarix əbədi yaşayacaq. Bu, bizim şanlı Qələbəmizin, zəfərimizin günüdür! Bu qələbəni biz döyüş meydanında qazandıq, dənışiqlar masası arxasında yox”, - deyə Cənab Prezident bildirib. Artıq biz Şuşaya qayıtmışıq. Şuşa həsrəti arxada qalıb. Torpağının hər qarışı bizim üçün əziz olan Şuşa yeni bir dövrünə qədəm qoyub. Müstəqil Azərbaycanın ŞUŞASI. Alınmaz qala, Qarabağın tacı sayılan Şuşanın tarixi yaddaşı əsrlərin sorağıdır. Daşlaşmış yaddaşda tariximiz var, keçmişimiz, mədəniyyətimiz var. Tarixi-mədəni əhəmiyyət kəsb edən Şuşanın bu gün əvvəlki görkəminin özünə qaytarılması, eləcə də dünyanın ən gözəl şəhərlərindən birinə çevrilməsi üçün sürətli işlər həyata keçirilir. Tarixi-mədəni əhəmiyyəti və Azərbaycan xalqı üçün müstəsna mədəni dəyərə malik olması Şuşaya xüsusi qayğı və həssaslıqla yanaşılmasını zəruri edir. Bu baxımdan, işğaldan azad olunan Şuşada dövlət idarəetməsinin və hüquqi tənzimləmənin daha da təkmilləşdirilməsi şəhərdə tarixi-mədəni irsin bərpasına və qorunub saxlanmasına xidmət etməklə yanaşı, onun daim inkişafına şərait yaradı-

lır.

ŞUŞA DÜNYANIN MƏDƏNİY- YƏT MƏRKƏZLƏRİNDƏN BİRİNƏ ÇEVİRİLƏCƏK

Bildiyimiz kimi, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 2021-ci il 7 may tarixli Sərəncamı ilə Şuşa şəhərini ölkənin Mədəniyyət paytaxtı elan etmişdir. Prezident İlham Əliyevin Şuşanı rəsmən Azərbaycanın Mədəniyyət Paytaxtı elan etməsi bu qədim şəhərin özəlliklərindən qaynaqlanır. Şuşa azadlığının ilk dövrünə mədəniyyət paytaxtı kimi qədəm qoydu. Şübhə yoxdur ki, Şuşa çox yaxın illərdə nəinki Azərbaycanın, dünyanın mədəniyyət mərkəzlərindən birinə çevriləcəkdir.

Qısa bir zamanda Xurşidbanu Natəvanın, Üzeyir Hacıbəylinin, Bülbülün ermənilər tərəfindən güllələnmiş büstləri Şuşada yenidən əvvəlki yerlərinə qoyuldu. Eyni zamanda, dövlət başçımızın göstərişi ilə Şuşada vaxtilə keçirilən “Xaribülbül” festivalı bərpa olundu. Bu festival şəhidlərimizin əziz xatirəsinə həsr olundu. Bildiyimiz kimi, tarix boyu Qarabağa qonaq gələnlər hər zaman Xaribülbülü seyrə çıxıb. Qarabağda bu gülün şəninə konsertlər verilib, festivalar təşkil edilib. Ötən əsrin 80-ci illərinin sonundan keçirilməyə başlanan beynəlxalq musiqi festivalı məhz Xaribülbülün adı ilə ifadə olunub və məşhur xanəndə Seyid Şuşinskiyin 100 illik yubileyi ilə əlaqədar 1989-cu ildən keçirilməyə başlayıb.

Ardı Səh. 3



“Mən yeni ili “Şuşa ili” elan edirəm!”

2022-ci il dövlət başçısı tərəfindən "Şuşa ili" elan olunub



Əvvəli-Səh-2

"Biz bu gözəl ənənəni bərpa etdik və bundan sonra "Xarıbülbul" festivalı Şuşada hər il keçiriləcək", - dövlət başçısı çıxışlarının birində bildirib.

"AZAD EDİLMİŞ TORPAQLAR ARASINDA TƏBİİ OLARAQ ƏN GENİŞMİQYASLI BƏRPA İŞLƏRİ ŞUŞA ŞƏHƏRİNDƏ APARILIR"

2022-ci il dövlət başçısı tərəfindən "Şuşa ili" elan olunub. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə müraciətində bildirdiyi kimi, "Bu şanlı tarixi nəzərə alaraq və Şuşanın bərpasının sürətləndirmək məqsədilə Mən yeni ili "Şuşa ili" elan edirəm". Yola saldıığımız ötən ildə Azərbaycan Prezidenti Azərbaycanın bölgələrinə 47 dəfə səfər etmişdir. Bu səfərlərin hər biri əlamətdar hadisələrlə yadda qalmışdır. "Bu səfərlərin 32-si azad edilmiş torpaqlara olan səfərlərdir. Təkcə Şuşa şəhərinə 7 dəfə getmişəm. Biz Şuşada böyük quruculuq işlərinə start verdik və azad edilmiş torpaqlar arasında təbii olaraq ən genişmiqyaslı bərpa işləri Şuşa şəhərində aparılır. Eyni zamanda, digər şəhər və kəndlərdə çox genişmiqyaslı işlər aparılır və aparılacaq".

Şuşa yeni bir qaynar dövrünü yaşayır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin "Şuşa şəhərində istilik təchizatı sisteminin layi-

hələndirilməsi, tikintisi və quraşdırılması ilə bağlı tədbirlər haqqında", "Şuşa şəhərində yeni ümumtəhsil məktəbinin tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında", "Şuşa şəhərinin Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı elan edilməsi haqqında" sərəncamları artıq Şuşada yeni bir həyatın başlanmasından xəbər verir. Dövlət başçısının ötən il Zəfər Günü ərəfəsində Şuşada Daşaltı məscidinin təməlini qoyması dünyaya növbəti mesaj oldu. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Birinci Xanım Mehriban Əliyevanın noyabrın 7-də Şuşa Radio-Televiziya Yayım Stansiyasının təməlini qoymaları daha bir layihənin reallaşacağını özündə ehtiva etmiş oldu. Dövlət başçısının imzladığı "Şuşa Radio-Televiziya Yayım Stansiyasının layihələndirilməsi və tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında" Sərəncamına əsasən, 2021-ci il dövlət büdcəsində işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması və bərpası üçün nəzərdə tutulan vəsaitdən Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinə ilkin olaraq 200,0 (iki yüz) min manat ayrıldı. Bu artıq o deməkdir ki, Şuşa yenidən qurulur və dirçəlir. Xatırladaq ki, Şuşa Radio-Televiziya Yayım Stansiyası 1966-cı ildə inşa edilib. Sovet dönəmində radio-televiziya proqramlarının bu bölgələrə ötürülməsinə ermənilər hər vasitə ilə mane olurdular. 1992-ci ildə Şuşa işğal olunduğu zaman stansiyanın fəa-

liyyəti nəzarətdən çıxmışdı. İnşa olunacaq yeni qüllə dayanıqlı və keyfiyyətli radio-televiziya yayımının təmin edilməsinə imkan verəcək. Bütün bunlarla yanaşı, işğaldan azad edilən ərazilərdə, o cümlədən Şuşada da tibb və səhiyyə xidmətlərinin təşkili və həyata keçirilməsi üçün qısa bir müddətdə genişmiqyaslı işlər həyata keçirilir.

"BİZ 2022-Cİ İLDƏ ŞUŞA ŞƏHƏRİNİN 270 İLLİYİNİ QEYD EDƏCƏYİK"

XVIII əsrin ikinci yarısında Azərbaycanın tarixi, mədəni və strateji əhəmiyyətə malik şəhəri sayılan Şuşa özünün xalçası, ipəyi, parçası və çini qabları ilə dünya bazarları miqyasına çıxmış və bununla da böyük şöhrət qazanmışdı. Xalq əfsanəsinə görə, isə bu yerlərin havası büllur kimi saf və şəfalı olduğu üçün onu "Şuşa" (şüşə) adlandırmışlar. Şuşada "Bazarbaşı" deyilən yerdən "Şeytanbazar" qədər uzanan üstüörtülü ticarət mərkəzi və şəhərin əsas küçəsi "Rashtabazar" adlandırılırdı. Şəhərdə 17 məhəllə var idi ki, onların hər birinin məscidi, bulağı və hamamı mövcud idi. Sovet dövründə Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycana rəhbərlik etdiyi zamanda (1969-1982) Qarabağa çox böyük diqqət və qayğı göstərmiş, eləcə də erməni iddiaları hər zaman iflasa uğramışdı. Ulu Öndər Heydər Əliyevin fəaliyyətinin mühüm əhəmiyyət daşıyan istiqamətlərindən biri məhz Dağlıq Qarabağda

milli ruhun oyadılması olmuşdur.

Qarabağ tarixini, mədəniyyətini, incəsənətini, iqtisadi inkişafını mükəmməl bilən Ulu Öndər Heydər Əliyev bu məsələyə çox həssaslıqla yanaşmışdır. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin bilavasitə təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə Şuşa şəhərinin inkişaf etdirilməsi məqsədilə 1970-ci illərin ikinci yarısında bir neçə xüsusi qərar qəbul edildi. Həmin qərarlara uyğun olaraq şəhərin keçmişdə tikilmiş binaları, tarixi abidələri bərpa edildi, yeni çoxmərtəbəli yaşayış binaları, böyük mehmanxana kompleksləri, ayrı-ayrı inzibati binalar tikildi. Bununla yanaşı, Şuşanın statusu qaldırılaraq ümumittifaq səviyyəli kurort şəhərinə çevrildi. 1977-ci ildə xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə "Şuşa şəhərinin tarixi hissəsini tarix-memarlıq qoruğu elan etmək haqqında" qərar qəbul edildi. Həmin qərar nəticəsində Şuşada abidələrin qorunması, görkəmli mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin xatirələrinin əbədiləşdirilməsi istiqamətində əhəmiyyətli addımlar atıldı.

Ordumuzun qətiyyətli mübarizəsi ilə tarixi ədalət bərpa edildi. 2020-ci il noyabrın 8-də Şuşa şəhəri işğaldan azad olundu. Tarixi əsrlərə söykənən Şuşa yeni inkişaf yolundadır. "Biz 2022-ci ildə Şuşa şəhərinin 270 illiyini qeyd edəcəyik. Pənahəli xan 1752-ci ildə Şuşanın təməlini qoyub və biz yeni ildə bu yubileyi böyük təntənə ilə qeyd edəcəyik" - deyə Cənab Prezident bildirib.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

“Azərbaycan dilindən, dinindən, etnik mənsubiyyətindən asılı olmayaraq, hər kəs üçün doğma vətəndir”



Prezident İlham Əliyev Milad bayramı münasibətilə Azərbaycanın pravoslav xristian icmasını təbrik edib

Prezident İlham Əliyev İsa Peyğəmbərin mübarək mövludu - Milad bayramı münasibətilə Azərbaycanın bütün xristian icmasını təbrik edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, təbrikdə min illərdir Azərbaycanda ayrı-ayrı xalqların və dinlərin mənsublarının qarşılıqlı hörmət və etimad mühitində, sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşadıkları bildirilir. Qeyd edilir ki, çoxəsrlik tolerantlıq ənənələrinin mövcud olduğu cəmiyyətimizdə etnik-mədəni müxtəlifliyin, dini-mənəvi irsin və multikultural dəyərlərin qorunub-saxlanması və daha da inkişaf etdirilməsi həyata keçirilən dövlət siyasətinin başlıca məqsədlərindəndir.

“Bu gün ölkəmiz haqlı olaraq dünyada konfessiyalararası və mədəniyyətlərarası dialoq məkanı kimi tanınır. Sivilizasiyaların qovşağında yerləşən Azərbaycan dilindən, dinindən, etnik mənsubiyyətindən asılı ol-

mayaraq, hər kəs üçün doğma vətəndir. Məmnuniyyət hissi ilə vurğulamaq istəyirəm ki, ölkəmizdə yaşayan müxtəlif xalqların və dinlərin nümayəndələri, o cümlədən pravoslav etiqadlı həmvətənlərimiz ictimai-siyasi həyatın bütün sahələrində yaxından iştirak edərək vətəndaşlıq borcunu layiqincə yerinə yetirir, ümumi evimiz Azərbaycanın çiçəklənməsi və tərəqqisi naminə qüvvə və bacarıqlarını əsirgəmir”, - deyərək dövlətimizin başçısı vurğulayır.

Milad bayramının yeniliyin, əmin-amanlığın, insanlar arasında mərhəmət və şəfqət duyğularının rəmzi kimi hər il ölkəmizdə qeyd olunduğunu bildiren dövlətimizin başçısı təbriki bu sözlərlə bitirir: “Bu müqəddəs bayram münasibətilə bir daha hamınıza səmimi təbriklərimi yetirir, ailələrinizə xoşbəxtlik, süfrələrinizə bol ruzi-bərəkət arzulayıram”.

“2022-ci ilin “Şuşa İli” elan edilməsi Azərbaycan üçün yeni çağırışlar yaradan müasir geosiyasi proseslərə uyğundur”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 2022-ci ili “Şuşa İli” elan etməsi kifayət qədər məntiqli və qanunauyğundur. Şəhərin 270 illik yubileyi həqiqətən də mühüm hadisədir və ləyaqətlə qeyd edilməli bir hadisədir. Söhbət otuz ilə yaxındır işğal altında olan Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşadan gedir.

Bu fikri AZƏRTAC-a açıqlamasında Ukrayna Milli Strateji Araşdırmalar İnstitutunun ekspertı, politoloq Mikola Zamikula söyləyib. Ukraynalı politoloq bildirib ki, Şuşa azərbaycanlıların qəlbində xüsusi yer tutur.

“Düzünü desəm, digər ölkələrdə oxşar əhəmiyyətə malik şəhərin birliyini və ya analoquunu tapmaq çətindir - spesifikasiyalar nəzərə alınmaqla: söhbət müasir paytaxtdan, dövlətin iqtisadi və ya sənaye mərkəzindən deyil, Azərbaycan kimliyinin formalaşmasında həlledici rol oynayan şəhərdən gedir. 2022-ci ilin “Şuşa İli” elan edilməsi bu şəhərin tarixi-mədəni əhəmiyyətinə uyğundur. Eyni zamanda, belə bir qərar Cənubi Qafqazda günün nizamını formalaşdıraraq, Azərbaycan üçün yeni imkanlar və çağırışlar yaradan müasir geosiyasi proseslərə uyğundur”, - deyərək Mikola Zamikula əlavə edib.



Mikola Zamikula qeyd edib ki, regionda yeni status-kvo Şuşa şəhərinin inkişafı üçün geniş imkanlar açır.

İnanıram ki, bu il həqiqətən də Azərbaycanla Fransa arasında münasibətlər üçün yaxşı il olacaqdır. Azərbaycan ötən illə müqayisədə 2022-ci ilə yaxşı durumda daxil olur. Ermənistanla mümkün sülh perspektivi heç vaxt bu qədər inandırıcı olmayıb. Ölkə daxilində məcburi köçkün düşmüş insanların öz torpaqlarında yenidən məskunlaşdırılması layihəsi konkretləşir, neft və qazın qiyməti Azərbaycan üçün əlverişlidir, rəsmi Bakının böyük qonşuları və əsas xarici tərəfdaşları ilə münasibətləri xeyli yaxşıdır. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər Fransanın Azərbaycandakı səfiri Zakari Qrosun 2022-ci il münasibətilə təbrik mesajında yer alıb.

Səfir bildirib ki, Fransanın növbəti altı ayda sədrlik edəcəyi Avropa İttifaqı ilə Azərbaycanın əlaqələri son bir ildə, o cümlədən dekabrın 10-da keçirilmiş Şərq Tərəfdaşlığı Sammitində möhkəmlənib. Avropa İttifaqının 27 dövləti Azərbaycana regional bağlantı, davamlı inkişaf, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi naminə konkret öhdəliklərlə dərin əməkdaşlıq təklif edir. Bu əməkdaşlıq böyük beynəlxalq çağırışlarla üzleşən daha suveren Avro-

pa və Azərbaycana xidmət edə bilər və etməlidir. Səfir bildirib ki, Fransanın növbəti altı ayda sədrlik edəcəyi Avropa İttifaqı ilə Azərbaycanın əlaqələri son bir ildə, o cümlədən dekabrın 10-da keçirilmiş Şərq Tərəfdaşlığı Sammitində möhkəmlənib. Avropa İttifaqının 27 dövləti Azərbaycana regional bağlantı, davamlı inkişaf, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi naminə konkret öhdəliklərlə dərin əməkdaşlıq təklif edir. Bu əməkdaşlıq böyük beynəlxalq çağırışlarla üzleşən daha suveren Avro-

rin müəyyən edilməsinə köməyi, xüsusən də Fransanın su və enerji şəbəkələrinin yenilənməsi üçün öz təcrübəsini və maliyyəsinə təklif etdiyi Ağdamda regional inkişafın həyata keçirilməsinə diqqət yetirəcək. Əlbəttə ki, təhsil və mədəniyyət sahələrində də əməkdaşlıq, o cümlədən Azərbaycan-Fransız Universiteti və Bakı Fransız Liseyi kimi mükəmməl təhsil müəssisələrinin xeyrinə davam etdiriləcəkdir.

Diplomat bildirib ki, Azərbaycan 1991-



Fransa səfiri: “Azərbaycan müsəlman dünyasının ən dərin dünyəvi dövlətlərindən biri kimi özünü təsdiqləyib”

pa və Azərbaycana xidmət edə bilər və etməlidir.

Fransa Prezidentinin son bir ildə Cənubi Qafqazda sülhün, təhlükəsizliyin və inkişafın təşviqinə ən çox vaxt və səy sərf edən Qərb lideri olduğunu vurğulayan Zakari Qros əmin olduğunu bildirib ki, bu sözlər 2022-ci ildə də davam etdiriləcək. Fransa hökuməti istənilən münaqişənin doğurduğu gərginlik dövründə də beynəlxalq öhdəliklərinə uyğun balans xəttini qoruyub saxlayıb, Cənubi Qafqazın üç dövlətinə öz dostluğunu və hörmətini bir daha təsdiq edib.

Səfir diqqətə çatdırıb ki, Fransa səfirliyi 2022-ci ildə əməkdaşlıq imkanlarının, o cümlədən minaların təmizlənməsi, Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı itkin düşmüş şəxslə-

ci ildə müstəqilliyini bərpa etdikdən bəri uzun bir yol qət edib. Azərbaycan Sovet İttifaqının dağılması ilə tənəzzülə uğrayan iqtisadiyyatını bərpa edərək, müsəlman dünyasının ən dərin dünyəvi dövlətlərindən biri kimi özünü təsdiqləyib. Azərbaycan indi daha inklüziv, daha sosial, daha demokratik, innovativ və kreativ cəmiyyətə doğru irəliləmək üçün resurslara malikdir. Rəsmi Bakı, həmçinin Ermənistanla sülh təşəbbüsü həyata keçirmək, iqlim dəyişikliyi və COVID-19 ilə mübarizə səylərini birləşdirməklə, biomüxtəlifliyin qorunması, qadın hüquqlarının təşviqi və kiber-təhlükəsizlik təşəbbüsləri ilə regional və beynəlxalq təhlükəsizliyin təminatçısı olmaq vəsitələrinə malikdir.

“Azərbaycan Belarus üçün adi tərəfdaş deyil, yaxın dostdur”

Azərbaycan Belarus üçün adi tərəfdaş deyil, yaxın dostdur. AZƏRTAC Belta agentliyinə istinadla xəbər verir ki, Belarus Respublika Şurasının sədri Natalya Koçanova bu sözləri Azərbaycanın Belarusdakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Ülvi Baxşəliyev ilə görüşdə söyləyib.



verən prosesləri eyni şəkildə anlayırıq, bir-birimizi dəstəkləyirik və əməkdaşlığı fəallaşdırmaq üçün nə lazımdırsa edəcəyik. 2021-ci ilin 10 ayı ərzində əmtəə dövriyyəsinin həcmi 442 milyon ABŞ dollarına bərabər olub. Bu, heç də pis göstərici deyil”.

heç də pis göstərici deyil”.

Natalya Koçanova qeyd edib ki, Belarus tərəfi Azərbaycan parlamentariləri ilə konstruktiv və səmərəli dialoqun tərəfdarıdır. O deyib: “Azərbaycan Parlamentinin rəhbərinin, həmçinin həmkarlarımız olan parlamentarilərdən ibarət nümayəndə heyətlərinin Belarusa səfərinə şad olarıq. Belə səfərlər xalqlarımızın və ölkələrimizin xeyrinə olar”.

Səfir Ülvi Baxşəliyev Respublika Şurasında görüş təşkil edildiyinə görə minnətdarlığını bildirərək deyib: “Bu ölkədə səfir kimi olmağımıza çox şadam. Prezidentlərimiz bizim qarşılıqlı münasibətlərə təkan verdiklərinə görə onlara təşəkkür edirik. İkitərəfli gündəlikdə olan məsələləri reallaşdırmağa çalışırıq. Nizami Gəncəviyə abidə qoyulması məsələsinin həllinə görə Sizə təşəkkürümü bildirmək istərdim. Məlumat üçün deməliyəm ki, abidə artıq hazırdır və yaxın vaxtlarda onun açılışı olacaq. Bu məsələdə Minsk şəhər İcraiyyə Komitəsi ilə sıx əlaqə saxlamışıq. Minsk çox gözəl şəhərdir və fikrimcə həmin abidə Belarus paytaxtının bəzəyi olacaq”.

N.Koçanova deyib: “Azərbaycan Belarus üçün adi tərəfdaş deyil, yaxın dostdur. Bu ölkə ilə bizi dostluq münasibətləri, iqtisadi, siyasi və humanitar əlaqələr bağlayır. Bu qarşılıqlı əlaqələr bizdən ötrü çox vacibdir, çünki biz ən müxtəlif səviyyəli beynəlxalq təşkilatlarda Azərbaycanın dəstəyini hiss edirik. Həqiqi tərəfdaşlar, əsl dostlar belə də etməlidir. Əlbəttə, ölkələrimiz arasında bu cür xoş münasibətlər çox cəhətdən prezidentlərimizin sayəsində yaranıb”.

Belarus ilə Azərbaycan arasında intensiv siyasi dialoq prosesi gətirdiyini vurğulayan spiker deyib: “İndiki mürekkəb zamanədə ölkələrimiz arasında münasibətlər daha sıx, daha səmərəli olmalıdır. Biz şadiq ki, parlamentlərarası işçi qrup fəaliyyət göstərir. Əlbəttə, parlamentarilərin qarşılıqlı əlaqələri daha sıx olmalıdır. Fikrimcə, Azərbaycan və Belarus parlamentariləri arasında görüşlərin, qarşılıqlı səfərlərin bərpası buna kömək edəcək. Biz baş

Prezident İlham Əliyevin 2022-ci ili "Şuşa İli" elan etməsi Türkiyədə böyük coşqu ilə qarşılanıb



Türkiyənin nüfuzlu "TRT Haber" telekanalı Müzəffər Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin 2022-ci ili "Şuşa İli" elan etməsi barədə xüsusi reportaj yayımlayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Yeni ilin "Şuşa İli" elan olunması qardaş Türkiyədə böyük coşqu ilə qarşılanıb. "TRT Haber" telekanalının Prezident İlham Əliyevin Dünya

Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə müraciəti əsasında hazırladığı reportajda 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılmış şanlı Qələbənin nəticələrindən bəhs olunub. İşğal altındakı torpaqlarımızın düşməndən azad edilməsi və həmin bölgədə aparılan tikinti-quruculuq işlərinə dair görüntülərin yer aldığı reportajda, həmçinin ötən il iyunun 15-də imzalanan Şuşa bəyannaməsinin tarixi əhəmiyyəti diqqətə çatdırılıb.

Prezident İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə müraciəti "TRT Avaz", "Haber Global" və Türkiyənin digər nüfuzlu media quruluşları tərəfindən də geniş işıqlandırılıb.

"Ermənistan daha sərfəli sülhə nail olmaq istəyir, lakin bu, illüziyadır"

Rusiya-Avrasiya layihəsinin rəhbəri Mixail Çernov "Caliber" analitik mərkəzinə müsahibəsində Ermənistan-Azərbaycan sülh prosesi və regionda yaranmış vəziyyətlə bağlı maraqlı fikirlər bildirib. Müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik.



- Sizcə, ermənilər hansı məqsədlə davamlı olaraq Qarabağ münaqişəsini dini bir münaqişə kimi təqdim etməyə çalışırlar?

- Mən belə birmənalı şəkildə deməzdim. Amma tərəflər müxtəlif dinlərə etiqad edəndə münaqişənin dəqiq belə izahına cəhd ediləcəyi aydındır.

- Ermənistan Azərbaycanla sülh müqaviləsinin imzalanmasını niyə gecikdirir?

- Sülh müqaviləsi Ermənistanın hərbi məğlubiyyətinin nəticələrini rəsmiləşdirəcək. Bu, erməni cəmiyyəti tərəfindən ağır şəkildə qəbul edilir. Əgər fərz etsək ki, məqsəd daha sərfəli sülhə nail olmaq üçün şərtləri gözleməkdir, deməli bu, illüziyadır.

- Bu gün Türkiyə və Rusiyanın bölgedəki rolları nədən ibarətdir?

- Rusiyanın rolu Qarabağda müharibənin bərpa olunmasına təminat verməkdir. Bundan əlavə, bu, Ermənistanın müstəqil dövlətçiliyin qorunub saxlanması üçün son ümididir, lakin İrəvanda çoxları bununla razılaşmır. Rusiyanın rolu sülhməramlı və sakitləşdiricidir.

Türkiyənin rolu güc və iqtisadi dominantlıq əldə etməkdir, onun marağı Ermənistanı nəzarət altına almaqdır.

- Ermənistanın mina sahələrinin

Tərcümə - Elçin Bayramlı

xəritələrini Azərbaycana təhvil verməsinə baxmayaraq, dinc əhali hələ də minalara düşüb həlak olur. Səbəb nədir?

- Bəlkə də səbəb bütün minaların xəritəyə düşməməsidir.

- Ermənistan indi Türkiyə ilə yaxınlaşmağa çalışır, eyni zamanda Azərbaycanla sülhdən yayınır. İrəvanın belə məntiqsizliyinin səbəbi nədir?

- Türkiyə Ermənistanın siyasi və biznes elitesi üçün Azərbaycandan daha maraqlıdır. Və ağırlıq mərkəzi olaraq, daha böyükdür. Erməni elitesinin bu və ya digər şəkildə təmasda olduğu Ankara ilə məşğul olmaq həm də bütün əlaqə telləri kəsilmiş Bakıdan daha asandır.

- Regionun gələcəyini necə görürsünüz?

- Regionun gələcəyi hələ bəlli deyil, çünki bütün regional oyunçular bunu fərqli görürlər. Dünya müharibələr və münaqişələr mərhələsinə qədəm qoyub. Yalnız cari tendensiyalara etibar etmək düzgün olmazdı. Eyni zamanda, deyə bilərik ki, istənilən halda Azərbaycanın rolu artacaq.

Rusiyanın İrana silah satmasının PƏRDƏARXASI MƏQAMLARI NƏDİR?



qarşı çıxan dövlətlərdəndir: "Bu baxımdan Moskva ilə Tehranın hərbi məsələdə əməkdaşlıq etmələri hər iki dövlətin maraqlarına cavab verir. Bununla yanaşı, Rusiya dəfələrlə bəyan edib ki, silahlarını başqa ölkələrə satmaqda məqsədi mənfəət gətirməkdir. Hazırda dünya silah bazarında Rusiya ABŞ-dan sonra ikinci yeri tutur. Təbii ki, Kreml İrana silah sat-

"Rusiyanın İrana yeni silahlar satmaqda məqsədi bir tərəfdən İranı gücləndirmək, digər tərəfdən də mənfəət gətirmək istəyidir. Rəsmi Moskva ilk növbədə özünün geosiyasi maraqlarından çıxış edir. Çünki Rusiya və İranın əksər hallarda istər Cənubi Qafqaz, istərsə də Suriya məsələsində Yaxın və Orta Şərqdəki mövqeləri üst-üstə düşür". Bu fikirləri SiA-ya açıqlamasında politoloq Elşən Manafov deyib.

Ekspertin sözlərinə görə, eyni zamanda, İran ABŞ-ın yeni dünya nizamı ilə bağlı geosiyasi doktrinasını qəbul etməyən və ona

maqla həm müttəfiqinin maraqların təmin etmək, həm də onu gücləndirmək istəyir. Lakin bütün hallarda Rusiyanın bu alqı-satqı məsələlərində mənfəət götürəcəyi də aydındır".

E.Manafov vurğulayıb ki, nəzərə almaq lazımdır ki, İsrailin İranın nüvə obyektlərini hədəfə alması ilə bağlı məlum məsələlər də mövcuddur: "Lakin həmin obyektlərin ekseriyəti Rusiyanın yaxından iştirakı ilə tikilib. Ona görə də Rusiya bölgə üzrə əsas müttəfiqi olan İranın hərbi təhlükəsizliyini də təmin etmək istəyir".

Aysel Məmmədova

Ölkə başçısının 2022-ci ili "Şuşa İli" elan etməsi hər bir azərbaycanlının ürəyincə oldu və bununla bağlı sevinc, fərah hissi hər birimizin duyduğunu da müşahidə edirik. Bu ilin, 2022-ci ilin "Şuşa İli" elan edilməsinin istər ölkə daxilində, istərsə də ölkə hüdudlarından kənarda minnətdarlıq və məmnunluqla müzakirə edilməsi bütün dünya azərbaycanlıları tərəfindən bunun sevinclə qarşılandığını təsdiqləyir. Hər bir azərbaycanlı bu il çərçivəsində keçiriləcək tədbirləri səbirsizliklə gözləyir və əhəmiyyətini də sözsüz ki, dərk edir.

Etiraf edilməlidir ki, torpaqlarımızın, ələlxüsus Azərbaycanın mədəniyyət ocağı olan Şuşanın işğaldan azad olunmasının ardınca 2021-ci ildə həmin ərazilərdə quruculuq, abadlıq işlərinə başlanılması, 2022-ci ilin də "Şuşa İli" elan edilməsi ölkə rəhbərinin, cənab Prezident İlham Əliyevin uzaqgörənliyini, xüsusilə müdrikliyini bir daha təsdiq edir. Nəzərə alsaq ki, Azərbaycanın tarixən mədəniyyət paytaxtı olan Şuşanın beynəlxalq aləmdə tanınması çox önəmlidir, vacibdir və bu baxımdan da əlbəttə ki, cari ilin "Şuşa İli" elan edilməsinin həm tarixi, həm siyasi, həm də hüquqi əhəmiyyətə malik olduğunu hər kəs çox yaxşı başa düşür.

Azərbaycanın, eləcə də bütün Cənubi Qafqazın mədəni və ictimai-siyasi həyatında müstəsna rol oynayan Şuşa şəhərinin təməli 1752-ci ildə Qarabağ xanı Pənahəli xan tərəfindən qoyulub. Dövrümüzə qədər zəngin inkişaf yolu keçən bu şəhər, Şuşa şəhəri ötən əsrin ikinci yarısında, daha dəqiq desək, 20-ci əsrin 70-ci illərində daha sürətli irəliləyişi ilə diqqəti cəlb edirdi və bu dinamika məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır, çünki bu şəhərin inkişafı ilə bağlı qərarlar Ümummilli Liderimizin təşəbbüsü ilə qəbul edilirdi. Ümummilli Liderimizin təşəbbüsü ilə həmin dövrdə Şuşada quruculuq işlərinin görülməsi, mədəniyyət xadimlərinin xatirəsinin əbədiləşdirilməsi istiqamətində atılan addımlar təbii ki, şəhərin inkişafını şərtləndirir, onu daha da gözəlləşdirirdi. Əfsus ki, elə ötən əsrdə də, daha dəqiq desək, ötən əsrin sonlarında, 1992-ci ilin 5 may tarixində Şuşa işğala məruz qaldı və 30 ilə yaxın müddət ərzində şəhərin yüzlərlə mədəniyyət yadigarları, tarixi obyektləri erməni vandalları tərəfindən məqsədli şəkildə dağıdıldı, viran qoyuldu ki, burada da məqsəd şəhərin, Şuşa şəhərinin tarixinin saxtalaşdırılması üçün Azərbaycana məxsus abidələrin, bütövlükdə tarixin məhv edilməsi olub. Əlbəttə ki, Ali Baş Komandanın, cənab Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi, siyasi iradəsi, uzaqgörənliyi, liderlik keyfiyyətləri sayəsində, rəşadətli Azərbaycan Ordusunun şücaəti, igidliyi, qəhrəmanlığı və Azərbaycan xalqının birliyi, həmrəyliyi ilə Şuşa şəhəri 44 günlük Zəfər savaşıının məntiqi nəticəsi olaraq, 2020-ci il 8 noyabr tarixində işğaldan azad olundu və xalqımızın qəhrəmanlıq ruhunun təntənəsinə çevrilən, tariximizə Zəfər Günü kimi yazılan Şuşa qalibiyyəti işğalçıları diz çökürdü, işğalçı Ermənistanı kapitulyasiya sənədinə imza atmağa məcbur etdi. Bundan sonra Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı elan edilən Şuşada yeni və çox möhtəşəm layihələrə baş-

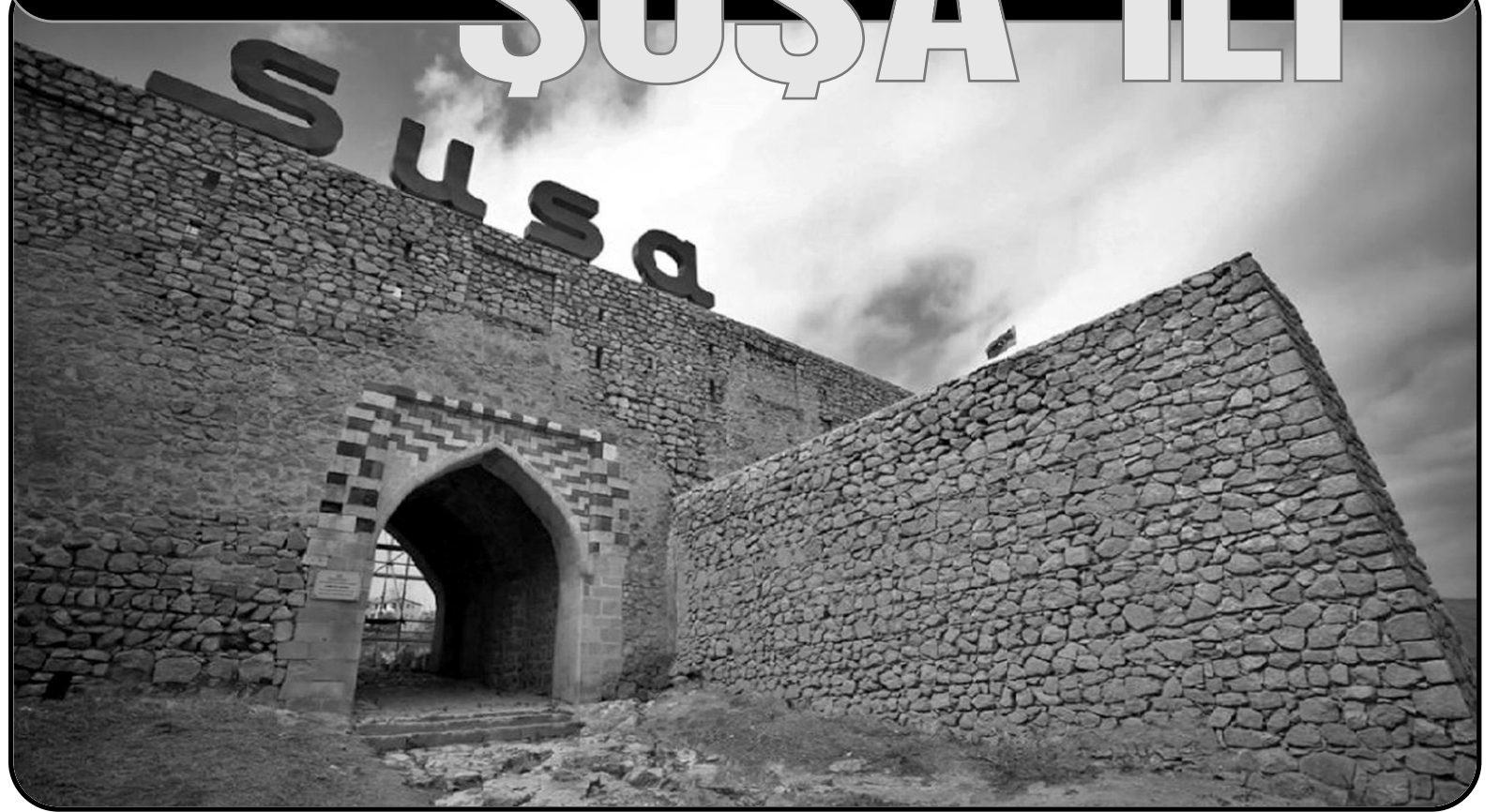
lanılması, şəhərin abadlaşdırılması, burada quruculuq işlərinə start verilməsi, cari ilin də "Şuşa İli" elan edilməsi ölkə başçısının, cənab

barədə proqnoz etməyə əsas verir. Ələlxüsus cari ilin "Şuşa İli" elan edilməsi onu deməyə əsas verir ki, Şuşa ən yaxın zamanda

mədəniyyət diplomatiyası ilə Şuşanın tarixən Azərbaycanın ayrılmaz parçası olduğunu göstərəcək və artıq erməni yalanlarının ayaq tutub yeriməsi mümkünənsüz olacaq. Məhz elə cari ilin "Şuşa İli" elan edilməsi fonunda bu şəhərdə keçiriləcək tədbirlər Şuşanı dünyaya bir daha, özü də daha dolğun şəkildə tanıdacaq. Təsəvvür edəndə ki, keçirilən tədbirlərdə 270 il öncə inşa edilən Şuşa qalası və şəhəri, onun mədəniyyəti, tarixi, yerləşdiyi coğrafiyası, bəşər mədəniyyətinə verdiyi töhfəsi bütün dünyaya tanıtılacaq, bununla da erməni yalanları ifşa ediləcək, görürük ki, ölkə rəhbərinin, cənab

çiriləcək tədbirlərdə iştirak edəcək hər bir qonaq, hər bir nümayəndə bu şəhərin tarixini, onun məhz Azərbaycan xalqına məxsus şəhər olduğunu, Qarabağın Azərbaycana məxsus olduğunu nəinki görəcək, bunu təmsil etdiyi ölkədə belə hər kəsə çatdırmaq imkanına sahib olacaq. Eyni zamanda elmi-texniki tərəqqinin yaratdığı imkanlarla yayımlanacaq tədbirlər bütün dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırılacaq və artıq ermənilərin çığır-bağır salıb yalanlarını dünyaya sırmaları imkansız olacaq. "Şuşa İli" hayların bundan sonrakı, hətta bu vaxta qədərki bütün hay-küyünün fiaskosu kimi də

Tariximizə qızıl hərflərlə yazılacaq "ŞUŞA İLİ"



nab Prezident İlham Əliyevin məhz ötən əsrin 70-ci illərində Şuşanın inkişafı istiqamətində görülmüş işləri, Ulu Öndərin irsini davam etdirməsini təsdiq edir. Azərbaycanın görkəmli mədəniyyət xadimlərinə məxsus olan abidələrin, Molla Pənah Vəqifin büstünün və muzey-məqbərə kompleksinin öz əvvəlki vəziyyətinə qaytarılması, Üzeyir Hacıbəyovun heykəlinin, eləcə də Bülbülün ev muzeyinin açılışları, şəhərdə olan dini, tarixi və mədəni abidələrin bərpası bunun, Ümummilli Liderin ənənəsinə sadıqlığın bariz nümunəsidir. Təbii ki, Şuşada Vəqif Poeziya Günlərinin təşkili ənənəsinin bərpası, Cıdır düzündə təşkil olunan "Xarıbülbül" musiqi festivalı özü də ölkə rəhbərinin, cənab Prezidentin rəhbərliyi ilə ən yaxın zamanda Şuşa şəhərini dirçələcəyi

öz dolğun mədəni həyatına qovuşacaq.

Nəzərə almaq lazımdır ki, Şuşada müxtəlif əhəmiyyətli tədbirlərin keçirilməsinin, dini, tarixi, mədəni abidələrin bərpasının erməni yalanının bütün dünyada ifşası üçün olduqca vacib olduğu kimi, cari ilin, 2022-ci ilin "Şuşa İli" elan edilməsi də eyni dərəcədə önəmlidir. Sovetlərin süqutu ərəfəsində Qarabağı işğal edən ermənilər, bilirik ki, Qarabağın, eləcə də Şuşanın erməni torpağı olması haqda dünyada təbliğat aparılması istiqamətində dəridən-qabıqdan çıxışlar və bu istiqamətdə hələ də fəaliyyət göstərir, bütün dünyanı aldatmağa çalışırlar. Bu baxımdan 2022-ci ilin "Şuşa İli" elan edilməsi qərarını da məhz zəruri ehtiyac, eləcə də sosial sifariş kimi belə qəbul etmək olar, çünki bu, məhz

Prezident İlham Əliyevin 2022-ci ilin "Şuşa İli" elan edilməsi nə qədər əhəmiyyətlidir.

Bilirik ki, Güllüstan, Türkmənçay və Qars müqavilələri kimi sənədlər tariximizin silinməz səhifələrindəndir və tarixi gerçəkliyi əks etdirir. Bu gerçəklik də öz növbəsində bir sıra yalanları ifşa etmək üçün yetərli faktlardır. Məhz bu fonda istər ötən il Azərbaycan Respublikası ilə Türkiyə Respublikası arasında imzalanan Şuşa Bəyannaməsi, istər Şuşada keçirilən festival və tədbirlər, istərsə də 2022-ci ilin "Şuşa İli" elan edilməsi tariximizə qızıl hərflərlə yazılır. Çünki, bütün bunlar, eləcə də 2022-ci ilin "Şuşa İli" elan edilməsi, bu şəhərin Azərbaycan xalqının tarixi şəhəri olmasını dünyaya sübut edir. Cari ildə, 2022-ci ildə "Şuşa İli" çərçivəsində həyata ke-

qeyd oluna bilər. Bu baxımdan cəsarətlə deyə bilərik ki, tariximə qızıl hərflərlə yazılacaq "Şuşa İli" həqiqətən də Ali Baş Komandanın uzaqgörənliyini, müdrikliyini, liderlik keyfiyyətlərini bir daha təsdiq edir.

Əminlik ki, Ali Baş Komandan, cənab Prezident İlham Əliyevin 2022-ci ili "Şuşa İli" elan etməsi 44 günlük Vətən müharibəsində əldə etdiyimiz Zəfəri, tarixi Qələbəni həm də siyasi və diplomatiya müstəvisində daha da möhkəmləndirir. Təbii ki, bu da öz növbəsində bundan sonra da bütün platformalarda qazanılacaq qələbələrə əsaslı zəmin yaradır. Heç şübhəsiz ki, sülhün əldə edilməsi, nəzərdə tutulan strateji hədəflərə yetişmək üçün də bunun böyük əhəmiyyəti, önəmi danılmazdır.

İnam Hacıyev

“Şuşa ili” bu unikal mədəniyyət mərkəzinin Azərbaycanla məxsusluğunu dünyaya çatdırır

"2022-ci ilin ilk günlərini yaşayırıq. Yeni il hər zaman yeni hədəflərin, vəzifələrin müəyyənləşdirilməsi kimi xarakterizə olunduğundan ötən ilə bəxş bir zərurət kimi qarşıda dayanır. Dövlət başçısı İlham Əliyevin 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə müraciəti 2021-ci ilin uğurları fonunda cari ildə görülməli işlərin, hədəflərin aydın mənzərəsini təqdim edir. "Azərbaycan uğurla inkişaf etdi və bu gün daha güclü Azərbaycan dünyada tanınır" söyləyən möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev ölkəmizin iqtisadi, siyasi, diplomatik uğurlarını əsaslı şəkildə, statistik rəqəmlərlə açıqladı.



Komandan İlham Əliyev hələ Vətən müharibəsinin gedişində qarşı tərəfə sülh təklifini etmişdi. 30 illik işğal dövründə olduğu kimi, postmünaqişə mərhələsində də ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlərinin təklifini gözləyən Ermənistan da düşdüyü çətin vəziyyətdən xəbərdardır. Ermənistan baş nazirinin Soçi və Brüssel görüşlərində irəli sürülən təkliflərə razılığı artıq çıxış yolunun olmadığını ortaya qoydu. Azərbaycan dövləti sülh təklifinin uzun müddət masa üzərində qalmasının mümkünsüzlüyünü bəyan etməklə Ermənistanla və ona havadarlıq edən dövlətlərə ciddi düşünməyə çağırış etdi. Son görüşlərə diqqət yetirsək müzakirələrdə ATƏT-in Minsk qrupunun vasitəçiliyi məsələsinə toxunulmur, artıq yeni siyasi vəziyyət formalaşdığı özünü qabarıq şəkildə göstərir. Bütün bunlar Azərbaycanın beynəlxalq mövqeyinin daha da möhkəmlənməsinin göstəriciləridir."

Vüqar Rəhimzadə vurğulayıb ki, bu gün işğaldan azad edilmiş ərazilərimiz quruculuq meydanını xatırladır: "Bunun üçün son bir ildə görülən işlərin miqyasına diqqət yetirmək kifayətdir. Təkcə bir faktı qeyd edək ki, 2021-ci ildə ölkə Prezidentinin regionlara 47 səfəri olub ki, onların 32-si işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdədir. Hər bir səfər özlüyündə Böyük Qayıdışa doğru bir addımdır. Yeni sosial obyektlərin təməlinin qoyulması, qısa müddət ərzində bir çoxunun istifadəyə verilməsi Azərbaycanın iqtisadi gücünü nümayiş etdirir. Dövlət başçısının vurğuladığı kimi, dünya müharibələrinin tarixində müharibələrdən sonra bu sürətlə heç bir yerdə quruculuq-bərpa işləri aparılmayıb. Əsas vəzifəmiz keçmiş köçkünləri tezliklə dədə-baba torpaqlarına qaytarmaqdır."

YAP Xətai rayon təşkilatının sədri bildirib ki, dövlət başçısı prioritetləri açıqlayarkən bütün bu işlərə nail olmaq üçün iqtisadiyyatın uğurla inkişaf etdirilməsini qarşıya əsas vəzifə kimi qoydu: "Ölkəmiz bərpa və quruculuq işlərini təkbaşına, heç kimdən yardım almadan həyata keçirir. 2022-ci ilin dövlət büdcəsində də bu işlərə kifayət qədər maliyyə vəsaiti ayrılıb. 2021-ci ilin 11 ayının sosial-iqtisadi göstəricilərinə diqqət yetirək. İqtisadiyyat 5,3 faiz, qeyri-neft iqtisadiyyatı 6,4 faiz, sənaye istehsalı 5,5 faiz, qeyri-neft sektorunda sənaye 20,7 faiz artıb. Valyuta ehtiyatlarımız 2,2 milyard dollar artıb. Xarici dövlət borcumuz ümumi daxili məhsulumuzun

cəmi 17 faizini təşkil edir. Bu uğurlar ölkəmiz üçün təbiidir. Bu baxımdan ki, iqtisadiyyatın inkişafı dövlət siyasətinin əsasını təşkil edir. Azərbaycanın dayanıqlı inkişafı beynəlxalq maliyyə qurumlarının hesabatlarında da öz əksini tapır. İqtisadiyyatın inkişafında neft amiliyə verilən önəm ulu öndər Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasətinin nəticəsi idi. Azərbaycanın iştirakçısı və təşəbbüscüsü olduğu enerji layihələrinin uğurla icra edilməsi nəticəsində dövlət büdcəsinə milyardlarla dollar vəsait daxil olur ki, bu da öz növbəsində iqtisadi tərəqqiyə, əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsinə yönəldilir. 2003-cü ildən iqtisadi artımın qeyri-neft sektorunun hesabına olmasını qarşıya mühüm vəzifə kimi qoyan dövlət başçısı İlham Əliyev bununla ölkəmizin bütün çətinlikləri uğurla aradan qaldıraraq davamlı inkişafını təmin etməsinə şərait yaratdı. Enerji sektorundan asılılıq artıq minimuma endirilib. İşğaldan azad edilmiş ərazilərimizin malik olduğu potensialdan səmərəli istifadəni təmin etmək üçün təsdiqlənən Milli Prioritetlər də gələcək inkişafın yol xəritəsidir."

"2022-ci ilin ilk sosial paketi təqdim edildi" söyləyən Vüqar Rəhimzadə bildirib ki, yanvarın 1-dən maaşlar, pensiyalar, təqaüdlər əhəmiyyətli dərəcədə artırılıb. İki milyon yüz min insanı əhatə edən bu sosial paketin ümumi həcmi 1,5 milyard manatdır. Azad edilmiş torpaqlarda görülən işlər də sosialyönümlü işlərdir. Çünki o işlərin mütləq əksəriyyəti sosial xarakter daşıyır, keçmiş məcburi köçkünlərin tezliklə o ərazilərə qaytarılmasına hesablanıb.

YAP Xətai rayon təşkilatının sədri 2022-ci ilin "Şuşa ili" elan edilməsindən də böyük qürur hissi ilə bəhs edib: "Dövlət başçısının bir ildə işğaldan azad edilmiş ərazilərə 32 səfərinin 7-si Şuşaya olub. Bu artıq Qarabağın tacı, Azərbaycanın döyünən ürəyi Şuşamızın hər birimiz üçün önəmini açıqlayır. Şuşa bir ildə biri-birindən əhəmiyyətli hadisələrə, tarixi günlərə şahidlik etdi. Ən əsası "Xaribülül" musiqi festivalı, Vaqif Poeziya Günlərinin keçirilməsi ənənəsi bərpa edildi. Şuşanın Cıdır düzündən səslənən Azərbaycan muğamı bütün dünyaya səs saldı. Möhtərəm Prezidentimiz ad günündə Şuşaya səfəri zamanı "Şuşa hər birimizi özünə çəkir" söyləyərək Cıdır düzündən bu mesajı da ünvanladı ki, bundan sonra bu torpaqlarda Azərbaycan xalqı əbədi yaşayacaq, bundan sonra Qarabağda Azərbaycan muğamı əbədi səslənəcək. Dövlət başçısının bu il Şuşa şəhərinin 270 illiyini nəzərə alaraq və mədəniyyət paytaxtımızın bərpasını sürətləndirmək məqsədilə 2022-ci ili "Şuşa ili" elan etməsi harada yaşamamızdan asılı olmayaraq bütün azərbaycanlıları daha da qürurlandırdı. "Şuşa ili" bir daha təsdiqləyir ki, 28 il əsarətdə olsa da heç zaman sınımayan, milli kimliyimizi, qürurumuzu qoruyan Şuşamızda əbədi olacağıq. Dünya bir daha bu unikal mədəniyyət paytaxtının Azərbaycana məxsus olması üçün şahidinə çevrilir."

Nursultan Nazarbayev vəzifəsindən kənarlaşdırılıb

Qazaxıstanın birinci Prezidenti - Elbası Nursultan Nazarbayev ölkənin Təhlükəsizlik Şurasının sədri vəzifəsindən kənarlaşdırılıb. SİA xəbər verir ki, bunu Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev xalqa müraciətində söyləyib. "Bu gündən etibarən bu vəzifəni mən tutacağam", - o bildirib. Prezident heç bir halda paytaxt Nursultanı tərk etməyəcəyini vurğulayıb.



Çavuşoğlu NATO Baş katibi ilə NƏYİ MÜZAKİRƏ EDİB? detallar açıqlandı

Türkiyə xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu NATO baş katibi Yens Stoltenbergə telefon danışığı aparıb. SİA xəbər verir ki, bu barədə Türkiyə mətbuatı məlumat yayıb. Telefon danışığı zamanı iki tərəfli əlaqələr, təşkil olunaçaq NATO xarici işlər nazirlərinin toplantısı və digər məsələləri müzakirə ediblər.



"Azərbaycan erməni yalanlarının üstündən xətt çəkdi"



"Ermənistan Azərbaycanla qarşı tarix boyu dezinformasiya və sabotaj siyasətindən istifadə edib. Dağlıq Qarabağ regionunun tarixən ona mənsub olması barədə dünya birliyinə yalan məlumatlar verir, bu ərazidə yaşayan ermənilərin Azərbaycan hökuməti tərəfindən təhlükədə olması barədə dünyanı təkidlə inandırmağa çalışırdı. 30 illik danışıqlar prosesində təkidlə qondarma qurumu müstəqil dövlət kimi Azərbaycanla danışıqlar masasına əyləşdirməyə çalışıb. Eyni ritorikası Paşinyan bugün də davam etdirərək Qarabağdakı terrorizmin yükünü öz çiyinlərindən ataraq separatçı qurumu məsul tərəf kimi göstərməyə çalışır". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında politoloq Züriyyə Qarayeva deyib.

Politoloqun sözlərinə görə, Ermənistan Azərbaycanda etnik azlıqlara qarşı ayrı-seçkiliyin həyata keçirilməsi barədə BMT-nin Baş katibinə yalan məlumatlar verməklə, dünya birliyində yanlış fikirlər yaratmağa cəhd edib: "Haqq nazirlər üzülüb deyib atalarımız. Ermənilərin car çəkdiyi bütün yalanlar zamanla öz yerini tapdı. Azərbaycan öz hərbi gücü hesabına bütün yalanların üstündən xətt çəkdi. Lakin erməni yalanı müharibə za-

manı da bitmədi. Rəsmi İrəvan müharibədə uğradığı məğlubiyyətə hər cür don geyindirməyə çalışdı. Əgər, Ermənistan ordusu bir gündə Azərbaycanın 2 PUA-sını vurmağa qadir idisə, nədən ordumuz bu gün Şuşada üçrəngli bayrağımızı qaldırır?!" Z.Qarayeva vurğulayıb ki, erməni təbliğatının və yalanının biri də Azərbaycan ordusunun əks-hücumunda guya Yaxın Şərqdən getirilmiş muşlu döyüşçülərin vuruşması barədə dezinformasiyalardır: "Azərbaycan Ordusu erməni işğalı altında olan ərazilərini öz gücü ilə azad edib və heç bir xarici qüvvə bu döyüşlərdə iştirak etməyib. Erməni hərbi birləşmələrinin isə xaricdən gətirilmiş muşluların və terrorçuların köməyindən istifadə etməsinə dair təsdiqlənmiş fotolar var. Ermənistan hökuməti PKK və digər terror təşkilatları ilə açıq əməkdaşlıq edib. Son zamanlar Livan ermənilərinin Qarabağa köçürülməsindən sonra terror təşkilatının "xüsusi tapşırıqlar yerinə yetirən dəstə"lərini Dağlıq Qarabağda yerləşdirmək qərarına gəlmiş barədə təkzibolunmaz faktlar mövcuddur. Ən böyük həqiqət isə odur ki, Azərbaycan ordusu və diplomatiyası öz suveren torpaqlarını bərpa etdi".

Aysel Məmmədova

Rusiya, Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin 2020-ci il noyabrın 9-da Qarabağ müharibəsinin başa çatması haqqında bəyannamənin imzalanmasından keçən bir il Cənubi Qafqazda kövrək postmüharibə reallığı yaradıb. Əsas nəticə ondan ibarətdir ki, Bakı və İrəvan arasındakı münasibətlərdə keçmiş sovet dövründə olduğu kimi qarşıdurma modelindən imtina meylləri artmağa başlayıb. Bu da səbəbsiz deyil. Müharibə edən tərəflərin inkişafdan geri qalması, insan itkisi, ölkədəki qeyri-müəyyənlik əsas verir ki, dövlətlər bu tendensiyanı dəyişsinsinlər, insanları üzün sürən müharibənin gətirdiyi bəlalardan qoruya bilsinlər.

...Bir il əvvəl qədər Ermənistan tərəfinin təcavüzkar siyasəti nəticəsində iki ölkənin xalqları arasında 34 illik ciddi qarşıdurma hökm sürürdü. Son 1 ili hesablasaq, müstəqillik qazanmış hər iki keçmiş sovet respublikasının gündəmində yalnız müharibə mövzusu hakim idi. Yeni torpaqlar ələ keçirməyə öyrəncəli erməni millətçiləri xaricdə hazırlanan və ələxüsus da Cənubi Qafqazda reallaşdırılan layihələrin icraçısı kimi həm qonşu xalqlarla dinc yanaşı yaşamaqdan imtina edir, onların torpaqlarına göz dikir, o cümlədən haqsız və gücsüz olduqları halda dünya ictimaiyyətinə kömək də istəyirdilər. Hətta ermənilərin yalan məşini o qədər dərinə nüfuz etmişdi ki, bu bataqlıq girdabından necə çıxacaqlarını da da unutmuşdular.

2020-ci ildə baş vermiş 44 günlük Vətən müharibəsinin başa çatmasından 1 ildən artıq vaxt keçir. İki qonşu ölkə arasında inamsızlığa, Ermənistanda revanşistlərin hələ də müharibə iddiasından əl çəkmədiklərinə və bu səbəblərdən baş verən qarşıdurmalara baxmayaraq təqvim ilinin sonuna kimi kommunikasiyaların blokadan çıxarılması, həmçinin Ermənistan-Azərbaycan sərhədinin demarkasiyası və delimitasiyası üçün ilkin şərtlər artıq formalaşma mərhələsindədir.

Noyabrın 9-da təxirə salınmış Rusiya, Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin sammiti iki həftə gecikmə ilə - noyabrın 26-da Soçidə keçirildi. Bu görüş nəinki deeskalasiyaya nail olmağa imkan yaratdı, həm də Qarabağ ətrafında baş verən prosesləri dalandan çıxardı, ona yeni sürət verdi. Ermənistanla Azərbaycan arasında müharibənin başa çatmasının ilk ili həm də SSRİ-nin süqutunu tezələdirən və keçmiş sovet respublikalarının müstəqillik qazanmasına yol açan 1991-ci il dekabrın 8-də Belovejskaya sazişinin imzalanmasının 30-cu ildönümü ili idi.

Keçmiş sovet respublikalarının əksəriyyəti regionda öz mövqelərini və bu mövqe ilə bağlı inkişaf strategiyasını çoxdan qərarlaşdırdığı halda, Azərbaycan və Ermənistan isə yalnız ötən ilin payızında 44 günlük müharibəyə qədər ölkənin bütün ərazisini əhatə edə bilən layihələr həyata keçirmək imkanında deyildilər. Baxmayaraq ki, Azərbaycan işğala məruz qalmış

Müharibədən sonrakı 1 il...



Postmüharibə dövrü İrəvana və Bakıya nə verdi?



di, Ermənistan tərəfindən 20 faiz torpaqlarımız işğal edilmişdi, regionun ən iri layihələrinə məhz rəsmi Bakının xeyir-duasından sonra başlanı bilərdi. Azərbaycan Cənubi Qafqazın ümumi iqtisadiyyatının 80 faizinə sahib idi. Amma bu rəqəm artıq da ola bilərdi, əgər təcavüz aktı olmasaydı. Ermənistan torpaqlarımızı işğal etməsəydi, ölkəmizdə 1 milyondan artıq məcburi köçkün olmasaydı.

Ötən ilin hadisələri göstərdi ki, 2020-ci ilin noyabrında üçtərəfli sazişlərə sadıqlıq bəyan edilsə də, İrəvanla Bakı arasında münasibətlər hələ də düşmənçilik mövqeyində qalır. Çünki, hər iki tərəf ötən il

ki sülh sazişlərinin mənasını müxtəlif cür şərh edir və çox vaxt üst-üstə düşməyən və ya bir-biri ilə ziddiyyət təşkil edən alternativ planlarını irəli sürürlər. Müharibədən sonrakı inkişaf üçün ən əlverişli şəraitə nail olmaq, nəqliyyat-iqtisadi kommunikasiyaların blokalanması və yekunda delimitasiyasının aparılması məsələlərinin həllində uduzan tərəf olmamaq istəyi İrəvan və Bakıya nizamlanmaya doğru sürətlə irəliləməyə imkan vermir. Nəticədə 2021-ci ildə Cənubi Qafqazda sülh prosesi dalğalarla inkişaf etdi, danışıqlar prosesində tərəqqi yeni eskalasiya və bundan qaynaqlanan uzun fasilə

lərlə əvəz olundu.

Yanvarın 11-də Moskvada Rusiya, Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin görüşü keçirilib və bu görüşdə bütün iqtisadi və nəqliyyat əlaqələrini təmin etmək üçün üç ölkənin baş nazirlərinin müavinlərinin başçılığı ilə işçi qrupun yaradılması barədə razılıq əldə olundu. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev üçtərəfli danışıqlarda nədən danışılmışdırsa həmin fikirləri öz xalqı ilə bölüşdü, regionda yeni dövrün, yeni münasibətlərin formalaşdığını bəyan etdi və vətəndaşları bu realılıqla tanış etdi. Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan isə fikirlərində köklü dəyiş

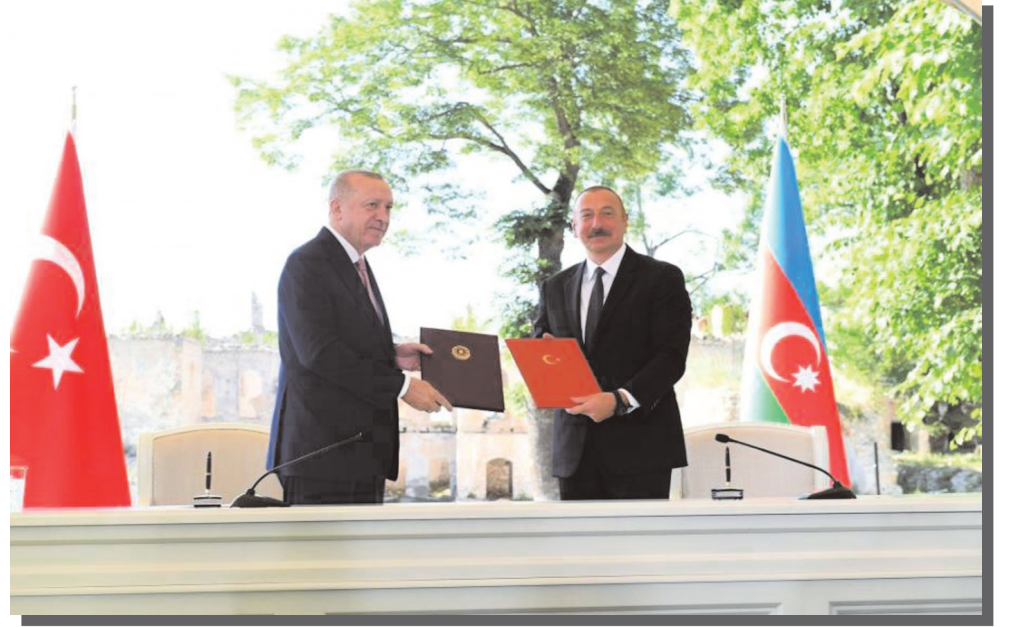
şiklik edərək və əsasən də daxili auditoriyaya hesablanmış fikirlər səsləndirdi. Ki, bu da çox zərərli yanaşmadır.

Azərbaycan tərəfi Dağlıq Qarabağın statusu məsələsinə nəhayət gündəmdən çıxardığını nəzərə alaraq Cənubi Qafqazın iqtisadi inkişafı və bunun üçün altıtərəfli platformanın yaradılması məsələlərinə diqqət yetirməyə başlayıb. "Altılıq" iki üçlükəndən ibarət olacaq, onlardan biri üç Cənubi Qafqaz respublikası - Azərbaycan, Ermənistan və Gürcüstan, digəri - regionun ən böyük resurs, siyasi və siyasi potensiala malik aparıcı dövlətləri olan Rusiya, Türkiyə və İran olacaq...

İqtisadi layihələri həyata keçirmək üçün platforma, ağıllı rəhbər və işçi qüvvəsi lazımdırsa, siyasi layihələri həyata keçirmək üçün siyasi liderlər və onu başa düşən, qiymətləndirən və onun arxasınca gedən xalqa ehtiyac var. Azərbaycandan fərqli olaraq Ermənistanda hakimiyyətlə xalq arasında dərin uçurum var, nəinki müxalifətlə iqtidar, hətta hakimiyyətdaxili çəkişmələr də ölkənin son akkordlar vurduğunu göstərir. Ona görə də Ermənistanın indiki baş naziri Nikol Paşinyan vəziyyətdən çıxış yolunu xalqı aldatmaqda görür. Bunu xalq da görür və kapitulyant rəhbərindən hər an can qurtarmağa çalışır. İlin əvvəlindən İrəvanın daxili siyasətinə uyğun gəlməyən qarşıdurma, hərbi çevrilişə uğursuz cəhd, kütləvi küçə etirazları getdikcə artmağa başlayıb. Aksiya iştirakçıları müharibə və sülh məsələlərində baş nazir Nikol Paşinyanı milli maraqların əleyhinə mövqe tutmaqda və erməni xalqına qarşı sui-qəsdə ittiham etməkdə davam ediblər. İrəvanda etirazlar 2021-ci ilin iyununda Nikol Paşinyanın "Mənim addımım" partiyasının inamla qalib gəldiyi növbədən-kənar parlament seçkilərindən sonra da sakitləşməyib.

Müharibədən sonrakı bir ildə Ermənistanın baş nazirinin hər addımına qarşı onun radikal rəqibləri daha dağıdıcı addımlar atmağa cəhd etsələr də bu, alınmadı. Müharibədə məğlub olmasına baxmayaraq Paşinyan daxili rəqiblərinə uduzmaq niyyətində olmadığını hər addımda bürüzə verir. Çünki baş nazirin bəzi üstünlükləri var, onun siyasi rəqibləri, xüsusən də keçmiş prezidentlər dərin korruptsiya bataqlığından hələ də çıxıbilməyiblər. İş o yerə gəlib ki, seçicilər 30 il xalqa "xoşbəxt gələcək" vəd edən, əslində isə bütün ölkəni talayan, cinayətkar əməlləri ilə insanları tənqə gətirən "Qarabağ klani"na yox, onlardan daha bətərinə, müharibənin başlanmasına, torpaqların itirilməsinə və nəhayət 10 minə yaxın erməni əsgərinin ölümündə günahkar sayılan Paşinyana səs verdilər. Bir sözle Ermənistanda paradokslar saymaq bitmir.

Bir ildə tərəflər arasında baş verən qarşıdurmalardan biri də 12 may tarixində oldu. Səbəb isə bu idi ki, Ermənistanın 30 illik işğal siyasəti Azərbaycanla sərhədlərin demarkasiya və delimitasiya prosesləri həyata keçirilməyə mane olmuşdu. Ermənistanın məğlub ölkə kimi başı daxili problemlərinə qarışdığından Azərbaycanla sərhədlərini müəyyənləşdirməyi sonrakı vaxta saxlamışdısa, Azərbaycan fərqli məsələlərlə məşğul idi. Rəsmi Bakı Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun dirçədilməsi prosesinə sərhədlərdən başlamışdı.



Bu iş İrəvanı qane etmirdi. Bəhş bu səbəbdən Azərbaycanın 2020-ci ilin noyabr və 2021-ci ilin yanvar bəyanatlarına uyğun olaraq sərhədlərin bərpası prosesinə başlaması qarşı tərəfin silahlı qüvvələri tərəfindən mane olmağa cəhd edildi. Mayın 12-də Qara göl bölgəsində Azərbaycan hərbiçiləri ilə Erməni ordusu üz-üzə gəlsə də ikincilərin uğursuzluğu ilə nəticələndi.

Xatırladaq ki, Qara göl Azərbaycanın Laçın rayonu ərazisində yerləşir və 5 km uzunluğunda sahil xəttinə malikdir və Ermənistanın Zəngəzur bölgəsi ilə həmsərhəddir. Sovet dövründən sərhədin demarkasiyası və delimitasiyası aparılmayıb. Amma bu o demək deyil ki, Ermənistan fürsət bilib Qara gölü özünün ərazisi hesab edə bilər. Buna baxmayaraq daxili etirazları sakitləşdirmək niyyətində olan Paşinyan könülsüz olsa da, üzv olduğu Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına (KTMT) hərbi yardım üçün müraciət etməsi də işə yaramadı. 5 üzvdən 3-ü Azərbaycan hərbiçilərinin durduğu mövqeləri Ermənistan ərazisi hesab etmədiklərindən məsələyə hərbi müdaxilə etmək istəmədilər. Bu, əslində KTMT-nin monolit hərbi ittiqat olmadığının danılmaz sübutu idi. "Böhran vəziyyətini siyasi üsullarla həll etmək lazımdır. Əgər nəticə əldə olunmazsa, o zaman hərbi-siyasi mexanizmlər tətbiq edilməlidir", - deyərək Nikol Paşinyan o zaman KTMT sazişində və Moskva ilə İrəvan arasında müttəfiqlik münasibətlərində belə hallar üçün məlum funksiyaların nəzərdə tutulduğu haqda fikir bildirərək xəbərdarlıq etsə də bu, havadan asılı qaldı. Məlum oldu ki, KTMT-yə üz ölkələr artıq Ermənistanın yalanlarından usanıblar.

Qəribədir ki, Cənubi Qafqazda eskalasiya Qarabağ müharibəsinə son qoymaq üçün 9 noyabr 2020-ci il tarixli üçtərəfli bəyannamənin ildönümü ərəfəsində də pik həddə çatmışdı. Rusiya, Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin bu tarixə hazırladıqları və videokonfrans formatında keçirilməsi nəzərdə tutulan yeni sammiti baş tutmadı. Nikol Paşinyan tələsik "görüşün keçirilməsi ilə bağlı razılığın olmadığını" bəyan edərək, bunu "özlüyündə məqsəd" hesab etməməyə çağırırdı. Noyabrın 16-da isə Zəngəzur sərhəd rayonunda iki ölkənin silahlı qüvvələri arasında intensiv toqquşmalar baş verdi. Ermənistan tərəfi yenə yalan məlumat yayaraq Azərbaycan hərbiçilərinin qonşu dövlətin ərazisinə hücumu başladığı barədə məlumat yaydı. Hətta israrla bildirildi ki, İrəvanı ölkənin cənub rayonları və İranla birləşdirən marşrut təhlükə altına düşüb. Bakı da öz növbəsində eskalasiyanın səbəbini İrəvan-da gördü və Ermənistan silahlı qüvvələrini Azərbaycan hərbi postlarına hücumda ittiham etdi. Lakin tərəflər yenidən genişmiqyaslı münaqişədən yayına bildilər. Rusiya, Azərbaycan və Ermənistan liderləri noyabrın 9-da təxirə salınmış üçtərəfli görüşün noyabrın 26-da Soçidə keçirilməsi qərarını dəstəklədilər. Demək olar ki, 11 aylıq fasilədən sonra bu il ikinci dəfə keçirilən üçtərəfli görüş nəinki deeskalasiyaya nail olmağa imkan verdi, həm də prosesi dalandan çıxardı, ona yeni sürət verdi.

Soçidə keçirilən sammitin əsas nəticəsi sərhədlərin demarkasiyası və delimitasiyası üzrə komissiyanın işinə başlamaq üçün ya-



xın vaxtlarda əldə olunan razılıq oldu. Bu prosesin ikitərəfli formatda - birbaşa Bakı ilə İrəvan arasında Rusiyanın texniki yardımı ilə həyata keçirilməsi planlaşdırıldı.

Lakin etiraf etmək lazımdır ki, Soçidə Bakı ilə İrəvan arasında gələcək sülh müqaviləsinin tərkib hissəsi olmaq üçün sərhədin demarkasiyası və delimitasiyası ilə bağlı razılığa gəlmək mümkün olmayıb. Soçi sammitindən sonra, ilin sonunda Qarabağ nizamlaşması Brüsselə köçdü. "Şərqi Tərəfdaşlığı" sammitinə gələn İlham Əliyev və Nikol Paşinyan Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Şarl Mişelin vasitəçiliyi ilə forum çərçivəsində görüşdülər.

Nikol Paşinyan və Çarlz Mişellə danışıqlar ərəfəsində İlham Əliyev bildirib ki, bu görüş "çox şeyə aydınlıq gətirəcək". NATO-nun baş katibi Yens Stoltenberq ilə üçtərəfli danışıqlardan əvvəl Brüsselə keçirilən mətbuat konfransında Azərbaycan Prezidenti "Biz düşmənçilik səhifəsini çevirməyə və sülh sazişi üzərində işləməyə hazırıq" deyib.

Görüş başa çatdıqdan sonra məlum oldu ki, Aİ-nin Cənubi Qafqaz üçün Moskvanın planından ayrı heç bir sülh planı yoxdur. Çarlz Mişelin bəyanatında deyilir: "Baş nazir Paşinyan və prezident Əliyev 9 noyabr 2020-ci il və 11 yanvar 2021-ci il tarixli üçtərəfli bəyanatlarda qəbul edilmiş əsas öhdə-

liklərin yerinə yetiriləcəyini və 26 noyabr 2021-ci ildə Soçidə əldə edilmiş razılaşmaların yerinə yetirilməsi olduğunu təsdiqləyiblər.

Beləliklə, Avropa İttifaqı Rusiyanın Qarabağ nizamlaşmasında aparıcı rolunu tanıdı və Bakı ilə İrəvan arasında sülh sazişinin imzalanmasına nail olmaq üçün diplomatik təsirdən istifadə etməyə hazır olduğunu nümayiş etdirdi.

Qeyd edək ki, işğaldan azad olunmuş Qarabağ torpağının bərpası və iqtisadi dəyər zəncirinə reintegrasiyası istiqamətində genişmiqyaslı bərpa-quruculuq işləri həyata keçirilməkdədir. Artıq bir sıra iri infrastruktur layihələri tamamlanıb, bir çoxu icra mərhələsindədir.

Qarabağda bölgə iqtisadiyyatının dirçəldilməsi, erməni faşizminin bu ərazilərdə yerləşdirdiyi şəhər və kəndlərimizin ən qısa zamanda bərpası, yenidən qurulması, buraya qayıdışın tezliklə təmin edilməsi üçün azad edilən ərazilərdə geniş həcmdə tikinti-quruculuq, abadlıq işləri görüldü, ərazilərin minalardan təmizlənməsi, lazımi infrastrukturun yaradılması diqqət mərkəzində saxlanılır. 2020-ci il noyabrın 16-da başlanan təməlqoymalar elektirik enerjisi, avtomobil və demir yolları infrastrukturlarında, hava limanlarında genişmiqyaslı tikinti işlərinə rəvac verib. Qarabağda quruculuq işlə-

rinin aparılması üçün 2021-ci ilin dövlət büdcəsindən 2,2 milyard manat vəsait ayrılıb və bu məbləğ 2022-ci ilin büdcəsində də artıqlaması ilə əks olunub.

Prezident İlham Əliyevin 4 yanvar 2021-ci il tarixli Fərmanı ilə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə dayanıqlı məskunlaşma üçün müasir və layiqli həyatın təmin edilməsi, bütün sahələrdə quruculuq-bərpa və abadlıq işlərinin aparılması, habelə, təhlükəsiz yaşayışın, səmərəli fəaliyyətin və rifahın davamlı artmasının dəstəklənməsi məqsədilə "Qarabağ Dirçəliş Fondu" yaradılıb. Bu fond Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinin bərpası və yenidən qurulması, eləcə də, dayanıqlı iqtisadiyyata və yüksək rifaha malik regiona çevrilməsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərə maliyyə dəstəyi göstərilməsini və sərmayələrin cəlb edilməsini, bu sahədə dövlət-sahibkar tərəfdaşlığının inkişafını təmin edən, o cümlədən, ölkə daxilində və xaricində zəruri təşviqat işlərini həyata keçirən publik hüquqi şəxsdir.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə qısa müddətdə yol-nəqliyyat, enerji, sosial infrastrukturun qurulması -Prezident İlham Əliyev tərəfindən Zəfər yolunun, Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının açılışı, Zəngəzur dəhlizinin təməlinin qoyulması, habelə tarixi, dini və mədəni abidələrimizin bərpası, "ağıllı şəhər" və "ağıllı kənd" layihələrinin tətbiqi dövlətimizin qüdrətinin və möhkəm iqtisadi potensialının əyani təzahürü olmaqla bütün dünyada heyrətlə qarşılanır. Bununla yanaşı, Şuşa, Ağdam, Füzuli və Cəbrayıl şəhərlərinin Baş planları Prezident İlham Əliyevin müvafiq tapşırıqları əsasında hazırlanaraq, təqdim edilib.

Vətən müharibəsindən sonra qısa müddət ərzində Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının tikilib istifadəyə verilməsi, eyni zamanda, Zəngilan və Laçında da yeni aeroportların inşasının reallaşdırılması yönündə işlərə başlanılması, beləliklə, işğaldan azad edilən bölgəmizdə müasir yol-nəqliyyat infrastrukturunun sürətli şəkildə yaradılması da bunun bariz ifadəsidir. Prezident İlham Əliyev Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirakı ilə Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının açılış mərasimini keçirib. Füzuli Memorial Kompleksinin və Füzuli şəhərinin bərpasının, Füzulinin Dövlətyarlı kəndində "ağıllı kənd" konsepsiyası əsasında yaradılacaq böyük yaşayış məntəqəsinin, Zəfər və işğal muzeylərinin, Cənubi Qafqazda ilk dəfə tətbiq olunan "Rəqəmsal Stansiya İdarəetmə Mərkəzi" elektrik şəbəkəsinin təməlini qoyub.

Zəngəzur dəhlizinin açılması Cənubi Qafqazdan keçən marşrutlar sisteminin fəaliyyətini daha da canlandıracaq. Dəhliz, həmçinin Azərbaycan, Türkiyə və İran arasında demiryol xəttinin açılışına və İranın demir yollarına çıxış əldə etməyə imkan verəcək. Bununla bərabər, Zəngəzur dəhlizi tək cə demir yolları deyil, həm də avtomobil yolları sistemində malik olacaq.

Beləliklə Azərbaycanı qarşıda yeni uğurlar, hələ də işğalçılıq iddialarından əl çəkməyən Ermənistanı tənəzzül gözləyir. Bu artıq reallıqdır...

V.VƏLİYEV

“Azərbaycan regionda sülhə xidmət edən siyasət yürüdür. 44 günlük müharibə də onu göstərdi ki, torpaqlar işğaldan azad edildikdə bu regionda sülhü əldə etmək qeyri-mümkündür. Çünki erməni işğalçıları, erməni faşizmi Azərbaycanın əzəli və əbədi torpağı olan Qarabağı işğal edib dağıtmaqla, eyni zamanda bu ərazilərdə qeyri-qanuni narkotik maddələrin yetişdirilməsi, qaçaqmalçılıq, digər qanuna zidd əməlləri ilə təkcə Azərbaycan üçün, region üçün yox, beynəlxalq aləm üçün də təhlükə yaradırdı”. Bunu S?A-ya açıqlamasında Demokratiya və İnsan Hüquqları Komitəsinin sədri, Hüquq üzrə fəlsəfə doktoru Çingiz Qənizadə deyib.

Hüquq müdafiəçisi qeyd edib ki, o zamanlar biz deyirdik ki, bu bölgədə Ermənistanın müəyyən vəzifəli şəxsləri müxtəlif qanunsuz əməllərlə məşğuldur. Müharibədən və torpaqların işğaldan azad edilməsindən sonra Azərbaycan dərhal bəyan etdi ki, sülh sazişi imzalanmalıdır və regionda sülh olmalıdır. Regionda sülhün yaranması təkcə Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinə deyil, eyni zamanda

“Azərbaycan regionda və dünyada sülhə xidmət edən mövqeyini ortaya qoyub”

qonşu ölkələr olan İran, Türkiyə, Rusiya və Gürcüstan üçün də vacibdir. Bu baxımdan Azərbaycan bütün beynəlxalq tədbirlərdə sülhə xidmət edən mövqeyini ortaya qoydu ki, sərhədlər tanınsın, Zəngəzur dəhlizi açılsın və iki ölkə arasında sülh sazişi imzalsın.

Çingiz Qənizadə bu barədə fikirlərini belə izah edib: “Bu da onu göstərir ki, Azərbaycanın bu sülhə istəyi, sülhə meyilli olması artıq yavaş-yavaş dünya dövlətləri tərəfindən tanınmağa başladı. Rusiya artıq inandı ki, Azərbaycan doğrudan da sülhə xidmət edən siyasət yeridir. İran nə qədər bizim xoşumuza gəlməyən və beynəlxalq hüquqa zidd hərəkətlər etsə də sonda razılaşmalı oldu ki, Azərbaycanın mövqeyi sülhə xidmət edən mövqedir. Sonda Azərbaycanın da iştirak etdiyi Brüssel görüşündə və



bundan öncə Aİ-nin sədri Şarl Mişellə ikitərəfli və üçtərəfli görüşlərdə Azərbaycanın ortaya qoyduğu mövqə Aİ tərəfindən tanındı. Eyni zamanda razılaşdırılmış bəyanatlarda qeyd olundu ki, bölgəyə sülh lazımdır. Bu çağırış daha çox Er-

mənistanə yönəldildi. Azərbaycanın sülhə çağırışı və sülh istəyi tam olaraq Aİ tərəfindən də tanındı. Bundan əvvəl də dekabr ayında BMT-nin beynəlxalq məhkəməsinə də Azərbaycan tərəfinin qələbəsi ilə beynəlxalq məhkəmədə qəra-

rın qəbulu, Ermənistanı çağırışların olması bir daha Azərbaycanın haqlı olduğu, sülhə xidmət ediyi beynəlxalq aləmdə öz təsdiqini tapmış oldu. Mən belə hesab edirəm ki, artıq bütün dünya dövlətləri Azərbaycanın hazırkı siyasi kursunun sülhə xidmət edən siyasi kurs olduğunu görür və bununla barışmağa, razılaşmağa məcburdurlar. Düzdür, elə qüvvələr var ki, bu proseslərin uzanmasını, Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin tam tənzimlənməməsini, bölgədə sülhün olmamasını istəyir. Amma Azərbaycanın yürütdüyü siyasət dünya dövlətlərini, beynəlxalq təşkilatları məcbur etdi ki, onlar Azərbaycanın mövqeyi ilə tam tanış olub, onunla razılaşsınlar. Azərbaycan nəinki regionda, həm də dünyada sülhə xidmət edən mövqeyini artıq ortaya qoyub. Dünya dövlətləri də artıq bununla razılaşır”.

Turqay Musayev

Yeniyyətlərin sosial şəbəkələrə asılılığının səbəbləri nələrdir?

Həyatımızın ayrılmaz hissəsinə çevrilən internetdən istifadə edənlərin sayı sürətlə artmaqdadır. İnsanlar internetdən informasiya əldə etmək, maktublaşmaq, şəkillərə və video rolklərə baxmaq, ünsiyyət yaratmaq, oyun oynamaq və s. məqsədlər üçün istifadə edirlər. Son vaxtlar isə dünyanın ən müxtəlif yerlərindən ən fərqli insanların bir-birləri ilə ünsiyyət qurduqları sosial şəbəkələrə maraq daha da artıb. Bütün dünyada olduğu kimi, Azərbaycanda da uşaqların, yeniyyətlərin sosial şəbəkə aludəçiliyi ciddi təhlükə həddindədir.

Mövzu ilə bağlı SİA sosioloq Rəşad Əsgərovun fikirlərini öyrənib. Rəşad Əsgərov bildirib ki, son zamanlar uşaqlar və yeniyyətlər arasında sosial mediaya, sosial şəbəkələrə bağlı meyillik daha da artıb: “Bunun bir çox səbəbləri var. Birincisi, müxtəlif bölgələrdə və regionlarda yaşayan uşaqların və yaxud da yeniyyətlərin asudə vaxtlarının səmərəli formada təşkil etməsi üçün ya əlverişli şərait, ya da infrastruktur yoxdur. İkincisi sosial media daha çevikdir. Burada cəmiyyətdə baş verən proseslər daha dinamik və adekvat olaraq tez canlandırılır. Bu da uşaqların, yeniyyətlərin, xüsusilə də gənc nəslin arasında sosial şəbəkələrə meyilliyi artırır. Üçüncü, bir məsələ isə insanlar sosial media vasitəsilə müxtəlif hadisələr haqqında xəbər tutmaq, bu məlumatları paylaşmaq və yaxud da müəyyən informasiya əldə etmək məqsədi ilə istifadə edirlər.

Dördüncü bir məqam isə gənclər, yeniyyətlər sosial media vasitələrindən istifadə edərək müəyyən hadisə və proseslər haqqında maarifləndirici məlumatlar əldə etmək üçün istifadə edirlər. Bu da onların sosial mediadakı fəaliyyətini artırır. Beşincisi isə, insanlar sosial media ilə sanki əlaqə quraraq müəyyən qədər asudə vaxtını burada keçirirlər. Sosial media vasitələrinə aludəçilik gənclər arasında assosiallıq meyillərini artırır. Onların virtual medianın imkanlarından istifadə etməsi onların davranışına, həyat tərzinə, digər tərəfdən də gənc və yeniyyətlərin psixoloji durumuna müəyyən qədər təsir

göstərir. Onlar canlı ünsiyyətdən daha çox virtual ünsiyyətə üstünlük verirlər. Sosial media vasitələrindən asılılıq onları cəmiyyətin digər üzvlərindən birbaşa təcrid edir. İnsanlar xüsusilə də gənclər və yeniyyətlər arasında sosial mediadan asılılığın qarşısını almaq üçün müəyyən qədər nəzarət mexanizmləri gücləndirilməlidir. Gənclərin daha aqressiv informasiya saytlarına girişinin qarşısını almaq lazımdır. Valideynlərin uşaqlar üzərindəki nəzarətinin artırılması vacibdir. Onların asudə vaxtlarında sosial media imkanlarından daha çox bir-biri ilə əlaqə və münasibətlərə şərait yaradılmalıdır. Onların intellektual potensialının inkişafı üçün jurnal, qəzet və kitabların mütaliəsinə daha geniş şərait yaradılmalıdır. Əgər, bu problemlər aradan qaldırılmasa, gənclərimiz və yeniyyətlərimizin sosial mediadan asılılığı gələcəkdə digər problemlərin yaranmasına səbəb ola bilər”.

Mövzu ilə bağlı psixoloq Fərqanə Mehmanqızı bildirib ki, ümumiyyətlə, real həyatda ailəsi tərəfindən özünü təsdiq edə bilməyən uşaqlar, ailəsi tərəfindən qəbul olunmadığını düşünən uşaqların istər sosial şəbəkə asılılığı, istərsə də müxtəlif oyunlara asılılığı yaranır: “Çünki insanın xisləti budur. İnsan mütləq özünün təmin etməlidir. Bu real həyatda olmayanda sosial şəbəkədə özünü göstərə bilir. Çünki sosial şəbəkədə belə bir qayda var ki, dostluq, bəyənmə çox olanda deməli artıq sən özünü təmin edə bilərsən. Bunun verdiyi rahatlıq da ora meyilliyi daha da artırır və artıq uşaq asosyal olur. Real ətrafından daha da uzaqlaşır. Uşaq və yeniyyətlilik dövründə uşaqları diqqətdən, sevgidən kənar qoymaq olmaz. Uşaqlar bizimlə psixoloji alyansı qırmasın”.

Arzu Qurbanzadə



2022-ci ilin “Şuşa İli” elan edilməsi mədəniyyətimizin tanınması baxımından çox önəmlidir

“Prezident İlham Əliyevin 31 Dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrikində 2022-ci ili “Şuşa İli” elan etməsi xəbərinin sevinci hələ də davam edir.

Bu tarixi xəbər həm Azərbaycanda, həm də ölkəmizin həudlarından çox uzaqlarda minnətdarlıq və məmnunluqla müzakirə edilir, tezliklə bu il çərçivəsində keçiriləcək tədbirləri gözəylirlər. Qeyd etmək lazımdır ki, 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra, post müharibə, Zəfər və quruculuq ili olan 2021-ci ilin ardınca 2022-ci ilin “Şuşa İli” elan edilməsi Prezident İlham Əliyevin bir daha müdrikliyinin və uzaqgörənliyinin nəticəsi idi. Belə bir qərar, əslində, Azərbaycanın tarixən mədəniyyət paytaxtı olan Şuşanın beynəlxalq aləmdə tanınması baxımından çox önəmli idi. Əlbəttə, belə bir qərar böyük siyasi, tarixi və hüquqi əhəmiyyətə malikdir. İşğaldan azad edilən torpaqlarımızın minalardan tam təmizlənməməsinə, quruculuq işlərinin bitməməsinə baxmayaraq, keçən il Şuşada müxtəlif əhəmiyyətli tədbirlər keçirilməsi sözsüz ki, həm də dünyada erməni yalanının ifşasına yönəlmişdi”. SİA-nın məlumatına görə, bu sözləri Milli Məclisin deputatı Məlahət İbrahimqızı deyib.

O bildirib ki, Azərbaycan 30 illik müstəqillik tarixinə malik gənc dövlətdir. Sovet dövründə Azərbaycan dünyaya açıq deyildi. Bu səbəbdən son iki yüz ildə xalqımıza qarşı qurulmuş məkrli planlar fonunda Qarabağın, Şuşanın tarixi Azərbaycan torpağı kimi dünyada tanınması mümkün deyildi. Amma həmin dövrlərdə erməni diasporu tərəfindən xaricdə saxtalaşdırılmış və erməni yalanı ilə uydurulmuş Azərbaycan əleyhinə təbliğat davamlı olaraq aparılırdı. Erməni diasporu utanmadan və usanmadan dünya ictimaiyyətinə Azərbaycan və Türkiyə düşmənçiliyi üzərində qurulmuş faşist ideologiyasını təbliğ etdirirdi. Bildiyimiz kimi, sovetlərin süqutu ərəfəsində Qarabağ iş-



ğal edildi. Həmin qüvvələr Qarabağın, eləcə də Şuşanın erməni torpağı olması haqda dünyada təbliğat aparırdılar. Məhz bu səbəbdən də 2022-ci ilin “Şuşa İli” elan edilməsi qərarını da zəruri ehtiyac və sosial sifariş kimi qəbul etmək olar. Təkcə hərbi-siyasi yolla deyil həm də mədəniyyət diplomatiyası ilə Şuşanın tarixən Azərbaycanın ayrılmaz parçası olduğunu hər kəs görəcək. Keçiriləcək tədbirlərlə 270 il öncə inşa edilən Şuşa qalası və şəhəri mədəniyyəti, tarixi, yerləşdiyi coğrafiyası, bəşər mədəniyyətinə verdiyi töhfəsi ilə dünyada tanınacaq, erməni yalanı və revanşistləri bir daha ifşa ediləcək.

“Bildiyimiz kimi Kürəkçay, Güllüstan, Türkmençay və Qars müqavilələri kimi sənədlər tariximizin silinməz səhifələrində tarixi gerçəkliyi əks etdirir, bu sənədlər gələcəkdə də öz hüquqi qüvvəsini saxlayacaq. Bu mənada Azərbaycan Respublikası ilə Türkiyə Respublikası arasında müttəfiqlik haqqında Bəyannamənin imzalandığı məkan olaraq Şuşa şəhəri çağdaş tariximizin qızıl hərflərlə yazılmış səhifələrində qardaşlığın və dostluğun bir daha əbədiləşməsinin şahidi kimi qalacaq. 2022-ci ilin “Şuşa İli” elan edilməsi, onun Azərbaycan xalqının tarixi şəhəri olmasını dünyaya sübut edəcək. “Şuşa İli” çərçivəsində həyata keçiriləcək mükəmməl tədbirlərdə iştirak edəcək hər bir qonaq, Şuşanın, Qarabağın, bütövlükdə Azərbaycanın təbliğatçısına və xoşməramlı səfirinə çevriləcək”, - deyərək Milli Məclisin deputatı vurğulayıb. yap.org.az

Güclü iş stresi altında aylarla işlədikdən sonra növbəti tətili təsəvvür etmək hər bir işçinin səbirsizliklə gözlədiyi vaxtdır. Bununla belə, bayram başa çatdıqdan sonra uzun müddət gündəlik işlərindən kənarda qalan işçilər üçün "real həyata" qayıtmaq vaxtıdır. İş stresindən uzaq bir tətildən qayıtdıqdan sonra "iş maskası" taxmaq və işə uyğunlaşmaq da əvvəlcə çox çətindir. Hesab edirik ki, bu vəziyyətə yenidən alışmaq üçün vaxt lazımdır.

Üstəlik, bilinməlidir ki, uyğunlaşma prosesi nə qədər uzansa, insanın motivasiyası bir o qədər azalır. "Tətildən sonra uyğunlaşma depressiyası" adlandırılan bu vəziyyət tətil zamanı yığılan bütün enerjinin bir anda yox olmasına səbəb ola bilər.

İş həyatına yenidən adaptasiya olmaq əksər insanlar üçün problemlər yaratsa da, yuxusuzluq, baş ağrıları, həzm sistemi pozğunluqları kimi bəzi sağlamlıq problemlərinə də səbəb olur. Anksiyetə və depressiyaya meyilli insanlar uyğunlaşmaqda daha çox çətinlik çəkirlər. Bu vəziyyətin yeganə istisnası "işgüzar" kimi təsvir edilən işçilərdir. Bu insanlar həyatlarında böyük yer tutan uğur ambisiyaları sayəsində problemsiz işə başlaya bilirlər. Üstəlik, özlərini yaxşı hiss etdikləri mühitə qayıdıqları üçün heç fasilə verməmiş kimi ilk gündən işlərinə davam edə bilirlər.

İşçilərin iş stresindən və məsuliyyətlərindən uzaq keçirdikləri tətil dövründən sonra köhnə iş rejiminə qayıtması bir çox insanın bədbəxtliyinə səbəb olur. Bu bədbəxtlik və stresin təsiri ilə işçilər emosional hərəkət edərək işdən çıxmaq kimi səhv qərarlar verə bilərlər. İnsanların bayramdan sonra işdən çıxmasının ən mühüm psixoloji səbəbi tətildə olarkən işləri ilə bağlı yeni qərarlar qəbul etdikləri üçün bu qərarları dərhal həyata keçirmək istəmələridir. Uğur qazanmayanda isə ən asan yol olan istefa mexanizmindən istifadə edirlər. Bunun qarşısını almağın yolu qərarlarımızı tətbiq etməzdən əvvəl bir az gözləmək və zamanın nə gətirəcəyini görməkdir.

Tətildən qayıdıb dərhal işə başlamaq adaptasiyanı çətinləşdirən amillərdəndir. Dönüşünüzdən ən azı bir gün əvvəl gəlib özünüze vaxt ayırmağınızda fayda var.

Gündəlik vərdişlərinizə yenidən uyğunlaşmağınız faydalı olacaq. İdmanla məşğul olmaq, hobblərinizlə vaxt ayırmaq və ya həftə televizor qarşısında qəhvənizi içmək sizi tətildən sonraya hazırlaya bilər.

Bayramın sizə verdiyi müsbət enerji ilə, demək olar ki, hər şeyi dəyişdirmək üçün planlar qurmayın. Əgər işinizdən razı deyilsinizsə, çox həyəcanlanmayın və işdən çıxın.

Əvvəlcə qərarlarınızı həyata keçirmək üçün nəzərdə tutduğunuz vaxtı müəyyənləşdirin, tələsməyin.

"Bayram bitdi" deyib evdə oturmağın. Dostlarınız və sevdiklərinizlə vaxt keçirməyə çalışın. Filmlərə və ya hobbilərinizə vaxt ayırın.

Tətildən evə qayıdan kimi gündəlik işlərlə məşğul olmaq bütün tətil enerjinizi siləcək. Beləliklə,

hər gün görülməli işləri yavaş-yavaş edin

İşçilərin uzun tətillər və illik məzuniyyətlərdən sonra iş həyatına uyğunlaşmaqda çətinlik çəkə biləcəyini bildiren mütəxəssislər bayramdan sonra yavaş tempdə deyil, tədricən işin intensivliyinə uyğunlaşmağı təklif edirlər.

Türk psixiatr Kamal Sayar, bayram sonrası sindromun insanların iş həyatından gözləntiləri ilə əlaqəli olduğunu söylədi. Bayram sonrası uyğunlaşma prosesi ilə bağlı ən əsas məsələnin insanların işini bəyənbəyənmeməsi olduğunu ifadə edən Sayar, "İşinizi sevirsinizsə,

dılmasının vacibliyinə diqqət çəkib. İş həyatımızı daha şən və həvəslə yaşaya bilsək, tətillə iş həyatı arasında bu qədər ağır bir təzad və ziddiyyət olmazdı. Türk xalqı 1 həftədən 10 günə özünə gələ bilmir, bayram üçün darıxırlar. Amma ən gözəl, şən, ən gözəl bayramın belə təsiri 2 həftədən 3 həftəyə qədər davam edir. Yəni bayram 1 il çəkmir. Ona görə də insan təkə tətillə bel bağlamamalı, həm də gündəlik həyatında iş, əyləncə və istirahət həyatını tarazlaşdırmağa çalışmalıdır".

Bayramdan sonra yuxusuzluq, dözümsüzlük və isteksizlik müşahidə oluna bilər. Türk mütəxəssis klinik psixoloq İhsan Öztekin, bay-

da fikirlərini öyrənib.

Psixoloq Mahuxanım Teymurova: "Çətin, ağır iş tempindən sonra ruhən həm də fiziki olaraq tətillə ehtiyacımız olur. Uzun müddətli tətil və yaxud illik icazə sonrası işə adaptasiya olunmaqda çətinlik çəkirik. Adaptasiya olub-olmamaqda ən əsas faktor işini sevimli-sevməməkdir. Hər işdə olduğu kimi bu situasiyada da işini sevimli-sevməmək önəmlidir. Çünki əgər işinizi sevirsinizsə bu zaman "Tətil sonrası sindromu" yaşamazsınız, işinizə həvəslə, həyəcanla gəldərsiniz. Lakin işinizi, iş mühitini sevmirsinizsə, bu zaman bu sindromu yaşaya bilərsiniz.

Bununla yanaşı özünüze arada

du, "part-time" işləyənlər, günə-muzd işləyənlər işlədi. Yəni, o qədər də bayram ab-havası hiss olunmadı ki, tam olaraq adaptasiya problemi yaşayaq. Məncə, elə yenə həyat axarındadır, insanları yalnız sosial qayğılar, iqtisadi problemləri yoluna qoymaq maraqlandırır. Bu baxımdan düşünmürəm ki, o qədər də ciddi problem yaşayaq".

Bəs gəlin görək, şəhər sakinləri bu barədə nə düşünürlər?

Şəhər sakini Paşa Məmmədov: "Ev hamıya doğma olan məkandır. Əlbəttə, bəzi iş yerləri nə qədər komfortlu olsa da, yenə də evin yerini heç bir məkan əvəz edə bilməz. Lakin yaşamaq və maddi imkanlarımızı ödəmək üçün işin həyatımızdakı rolunu da inkar edə bilmərik. Bəzən işləməkdən nə qədər yorulsaq da, sıxılarsaq da, bezsək də, bu, olmalıdır və yaşam üçün vacibdir.

Tətillə gəldikdə isə tətil işdən və problemlərdən bir müddətlik uzaqlaşdırıb beyni rahatlatmaq üçün olan əlverişli vasitədir. Hamı çalışır ki, tətildə olan vaxtını səmərəli keçirsin və maraqlı şəkildə dəyərləndirsin".

Şəhər sakini Əzizə Zeynal: "Bayram tətilinin müddətindən asılı olmayaraq, işə adaptasiya həmişə çətin gəlir. Xüsusilə jurnalistlər üçün bu məsələ bir az da çətin olur. Belə ki, bayram günlərində maksimum dərəcədə informasiya axınından uzaq olub, bir növ beynini "dincə qoymaq" yolunu seçirsən. Belə olanda da istər-istəməz gündəm mövzularından uzaq düşürsən ki, bu da sonradan iş prosesində engel yaradır.

Bundan əlavə əsas problemlərdən biri də tətil günlərində öyrəşdiyimiz yuxu rejiminin pozulması, yeni erkən oyanmaqla bağlıdır. İşə adaptasiya ilə bağlı tövsiyə edərdim ki, əvvəlcədən insanlar psixoloji olaraq işə hazırlansınlar. Media mənsuqlarına isə gündəm mövzularından tamamilə uzaq düşməməyi, gün ərzində qısa olmaqla, müəyyən müddət KİV-i izləməyi məsləhət görə bilərdim.

Yuxu rejiminə gəlinə, tətil günləri üçün normal rejimdən daha çox yatmaq həm sağlamlığa, həm də işə adaptasiya məsələsinə effektiv olar. Ümumilikdə qəbullanmalıyıq ki, iş həyatımızın ayrılmaz tərkib hissəsidir və yaşam boyu daha çox işləyirik, nəinki istirahət etmək. Hər şeydən əvvəl bunu rəhbər tutmalı, işləməyi əzablı proses kimi yox, müsbət mənada öhdəlik, maddi təminatımızın bazası kimi həzm etməliyik".

Şəhər sakini Fatimə Əzizli: "Bayramdan sonra işə yüksək enerji, müsbət aura ilə başlamaq lazımdır. Yeni ildə yeni həvə və yeni səhifə açmaq lazımdır. İş ortama uyğunlaşmaq, dəbli geyinmək həvəsi daha da artırır. İşdə səmimiyyətə önəm verilməli, kollektiv ilə sırf əlaqədə olunmalıdır. Çünki yeni başlanğıclar yeni iş daha da üstün nəaliyyətlər qazanmağa səbəb olacaqdır".

Şəhər sakini Aytən Məmmədova: "Bayramdan sonra işə adaptasiya çox çətindir. Məsələn, bayramda istədiyimiz vaxt yeyib-içib yatırıq. Amma iş rejimi başlayanda bunları etmək olmur. Sadəcə, nahar saatlarında 1 saatlıq istirahət edirik və şəhərlər də tez saatlarda oyanırlar. İşləyən uşaqlı analar üçün bu, daha da çətindir. Evdə insan daha sərbəst olur".

Ayşən Vəli

Tətildən sonra işə necə adaptasiya olmalıyıq?



sə, sindromunuz olmaz. Amma işinizi sevmirsinizsə, özünü oraya aid hiss etmə, sindromu yaşayaçaqsan" dedi.

"Vaxtilə özümüz istirahət etsək, bayramdan sonra çox problemimiz olmayacaq"

Bayramların zehni aydınlaşdırma vaxtı kimi qəbul edilməsi lazım olduğunu bildiren Sayar aşağıdakı qiymətləndirmələri edib: "İnsanlar çətinlik çəkməmək üçün tətillə baxışlarını dəyişməlidirlər. Tətilin sadəcə dincəlmək və irəliyə daha güclü irəliləmək üçün güclənmək üçün bir fasilə olduğunu düşünsək, həyat "Həmişə tətildir". Bayramı zehni təmizləmək vaxtı kimi düşünmək lazımdır.

İş və istirahət həyatı balansda saxlanılmalıdır

Sayar uyğunlaşma prosesində əsas problemin insanların tətil həyatının əvəzolunmaz olduğunu düşünməsi və bunun hər zaman davam etməsini istəməsi olduğunu ifadə edərək, bu gözləntinin azal-

ramdan sonra gündəlik həyata uyğunlaşma zamanı fiziki və psixoloji müşahidələrə toxunaraq, "Baş ağrısı, yuxusuzluq, həzm sistemi problemləri, iştahsızlıq, səhər yorgun oyanma, oynaq ağrısı, diqqət cəmləməkdə çətinlik, asanlıqla hirsələnme və dözümsüzlük, aşağı motivasiya, sosial əlaqələrdə çətinlik, qəzəb və isteksizlik kimi problemlər görülməli deyib.

Bayramları xatırladan tədbirlərdə iştirak edin

İş həyatına yüksək motivasiya ilə qayıtmaq və keçid prosesinin daha rahat keçməsi üçün də təkliflər verən Öztekin, iş gününə bir gün qalmış tətildən qayıtmağın fiziki və psixoloji olaraq işə başlamağa daha hazır hiss etmə şansı verəcəyini ifadə etdi: "İşə getmək üçün tezdən oyan. Beləliklə, ilk gün işə başlama stresini gecikmə stresinə əlavə etməmiş olursunuz".

SİA məsələ ilə bağlı araşdırma apararaq psixoloq və sosioloqların

istirahət verməlisiniz ki, bu sindromu yaşamayasınız. Çünki ağır iş tempindən sonra birdən tətillə çıxduğunuz zaman, bu həm fiziki, həm də mənəvi olaraq sizə xoş gəlir və işə qayıtmaq istəmirsiniz. İşlərə konsentrasiya ola bilməyəcəksiniz. Bu səbəbdən də ara-ara özünü istirahət verin. Sevdiniz və sizə yaxşı hiss etdirən məşğuliyyətlərlə məşğul olun.

Özünüze istirahət verin dedikdə, evə qapanmağı nəzərdə tutmuram və yaxud sadəcə yatmağı da demirəm. Sizin ruhunuza nə xoş təsir edirsə, nə edəndə istirahət edirmişsiniz kimi hiss edirsinizsə həmin məşğuliyyəti edin. Məsələn, gəzintiye çıxmaq, ailəyə hansısa məşğuliyyətləri etmək, rəsm çəkmək və s. Əlavə olaraq qeyd etmək istəyirəm ki, uzun müddətli tətilin bitməsinə 2-3 gün qalmış tətlinizi bitirin".

Sağlam Cəmiyyət Hərəkatının sədri, sosioloq Lalə Mehralı: "Məncə, bayram ab-havasına özümüzü o qədər də alışdırmadıq. Çünki ek-səriyyət yenə işində-gücündə ol-

Regionda dünyəvi təhsil verən yeni tipli məktəb

Dövlət başçısının Sərəncamı ilə İrəvan Müəllimlər Seminariyasının 140 illiyi qeyd olunacaq

Qədim tarixi olan İrəvan şəhəri tarixən azərbaycanlıların köklü yaşadığı böyük elm, maarif və mədəniyyət mərkəzlərindən biri kimi şöhrət tapmışdır. Azərbaycanın qədim mədəniyyət mərkəzlərindən biri olan İrəvan şəhərində doğulub boya-başa çatan yüzlərlə elm, mədəniyyət, incəsənət, din xadimlərinin adları Azərbaycan tarixində yer alıb.



tədris ilində seminariyanı 19 nəfər, 1916-17-ci tədris ilində 22 nəfər, sonuncu - 1917-18-ci tədris ilində isə 23 nəfər azərbaycanlı bitirmişdir.

Belə bir elm, təhsil və mədəniyyət mərkəzi olan İrəvan tarixi dövrlərdə bir çox ziyalılar nəslini yetirmişdir. Bu nəslin yetişməsində İrəvan Müəllimlər Seminariyasının rolu müstəsna. XIX əsrin axırları və XX əsrin əvvəllərində İrəvan şəhərində fəaliyyət göstərən təhsil ocağının 140 illi tamam olur. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev İrəvan Müəllimlər Seminariyasının 140 illiyinin qeyd edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən, İrəvan Müəllimlər Seminariyasının 140 illiyinin qeyd olunmasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi İrəvan Müəllimlər Seminariyasının 140 illiyi ilə bağlı tədbirlər planı hazırlayıb həyata keçirəcək.

37 ilə qədər fəaliyyət göstərən bu təhsil ocağı 1918-ci ilin 6 avqustunda İrəvan gimnaziyası və Uluxanlı məktəbi ilə eyni vaxtda bağlanmışdır. Sərəncamda göstərilir ki, İrəvan xanlığı çar Rusiyasının tərkibinə qatıldıqdan sonra burada dünyəvi təhsilə xüsusi diqqət yetirilməsində həmin müəssisənin əhəmiyyətli rol oynamışdır. XIX əsrin ikinci yarısından etibarən Cənu-

bi Qafqazda maarifçilik hərəkatı geniş vüsət aldı. Regionda dünyəvi təhsil verən yeni tipli məktəbin - İrəvan Müəllimlər Seminariyasının açılması da məhz bu vaxtlara təsadüf edir. 1881-ci ilin noyabr ayında fəaliyyətə başlayan İrəvan Müəllimlər Seminariyası çar hakimiyyətinin bölgədəki maraqları naminə yaradılmasına baxmayaraq, 40 ilə yaxın müddətdə hazırladığı müasir dünyagörüşünə və düşüncə tərzinə malik yüksəkixtisaslı milli müəllim kadrları ilə azərbaycanlıların üstünlük təşkil etdiyi İrəvan mahalında ədəbi-ictimai, elmi-mədəni həyatın ənənəvi dolğunluğunun və canlılığının qorunub saxlanılmasında təqdirəlayiq xidmətlər göstərmişdir. Görkəmli maarifpərvər Firidun bəy Köçərli seminariyanın ilk müəllimlərindən olmuş, geniş mədəni-maarif işləri aparmışdır. Seminariyanın məzunları sırasında xalqımızın bir çox tanınmış şəxsiyyətləri və dövrünün görkəmli ziyalıları vardır. Bu tədris ocağının Azərbaycanda xalq məktəbi və maarifinin inkişafında müstəsna xidməti olub. Bu seminariyanı bitirmiş məzunların böyük əksəriyyəti Azərbaycanın ucaq qəza və kəndlərinə gedərək orada pedaqoji fəaliyyət göstərmişlər. İrəvan Müəllimlər Seminariyası pedaqoji fikir salnaməmizə yaddaqalan səhifələr yazmışdır.

Zümrüd BAYRAMOVA

“Jurnalist etikasına təcürərək kontekstdən çıxarılmış məlumatları tirajlayırlar”

“Ermenistanla Azərbaycan arasında atəşkəs elan olunsada, informasiya müharibəsi davam edir. Düşmən ölkədə fəaliyyət göstərən KİV-lər yenə öz xislətlərinə sadiq qalaraq və jurnalist etikasına təcürərək Azərbaycanla bağlı həqiqətə uyğun olmayan, kontekstdən çıxarılmış məlumatları tirajlayırlar. Təəsüf ki, bəzən istinad mənbəyi kimi Azərbaycan KİV-ləri göstərilir”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Jurnalist Azarşirmaları Mərkəzinin sədri, Yenisabah.az saytının baş redaktoru Seymur Verdizadə deyib.

Baş redaktor qeyd edib ki, düşmənin dəyirmanına su tökmək üçün Azərbaycan mətbuatından yüksək peşəkarlıq, sonsuz məsuliyyət tələb olunur: “Jurnalistin vəzifəsi yazmaq, araşdırmaq, nöqsanları ictimailəşdirməkdir. Amma jurnalistin ortaya çıxardığı məhsul dəqiq faktlara söykənməli, məntiqin süzgəcindən keçməlidir. Milli maraqlarımızı şəxsi maraqlarımıza, xırda intriqalara qurban vermə bilmərik. Bizi təcürə dostlarımız deyil, həm də düşmənlərimiz izləyir. Buna görə də geridə xoşagəlməz “iz” buraxmamalıyıq”.

Turqay Musayev

“Tədbirli şəkildə minaların təmizlənməsini həyata keçirməliyik”

Bu günkü vəziyyətdə Ermənistan tərəfindən Azərbaycana, yaxud da Ermənistanla dəstək verən Rusiya tərəfindən Azərbaycana Qarabağ ərazisində istər birinci Qarabağ savaşından sonra və istərsə də ikinci Qarabağ savaşında ərzində basdırılmış minaların xəritələrinin verilməsi o dərəcədə də real görünür. Bu sözləri SİA-ya verdiyi açıqlamasında politoloq Samir Hübətov deyib.

Politoloq qeyd edib ki, ən azından bunu onlar özləri üçün təsir rıçağı hesab ediblər və təbii, onların hərbi terrorçularının qaytarılması müqabilində bizə verilən xəritələrin o dərəcədə effektiv olmadığı, həqiqəti əks etdirmədiyini bizim üçün görünəndir, bunun dəfələrlə də şahidi olmuşuq.

“Dəfələrlə yoxlanılıb ki, bu mina xəritələri həqiqəti əks etdirmir. Mən düşünürəm ki, Ermənistan tərəfi mina xəritələrinin Azərbaycana tam şəkildə təhvil verə. Hər dəfə müəyyən bir boşluq qoymaqla həmin xəritələrdən hazırlayıb verə bilərlər, amma orada hər detal qeyd olunmayacaq və bütün minaların yeri orada göstərilməyəcək. Çox təəssüflə demək lazımdır ki, bu il də minaların xəritələrinin, doğru xəritələrin verilməməsi nəticəsində yenə də mina partlayışının şahidi ola bilərik. Ümid etmək istədik ki, olmaz, amma vəziyyət bunu deməyə əsas verir. Ümid edirəm ki, tezliklə Azərbaycana dəstək verən dövlətlərin köməyi ilə Azərbaycan Qarabağ ərazisində bas-

dırılmış minaları təmizləməyə müvəffəq olar həmin ərazilərdə hərbiçilərimizin xəsarət alması, həlak olması ilə nəticələnən mina partlayışına son qoyula bilər.

Düşünürəm ki, 2022-ci ildə də bütün gücümüzlə çalışmalıyıq ki, həmin ərazilərdə xəritələrin əldə edilməsinə nail olaq, amma bunu edə bilməsək belə, ruhdan da düşmək klazım deyil və öz gücümüz hesabına həmin ərazilərin minalardan təmizlənməsini həyata keçirməliyik. Təbii ki, 2022-ci il də bu baxımdan gərgin olacaq. Yəni, doğru xəritələrin verilməsi inandırıcı görünür və artıq bir neçə xəritə verilibdir və həmin xəritələr də doğru olmayıb, inanmıram da ki, bundan sonrakı xəritələr də həqiqəti tam əks etdirə. Orada da müəyyən boşluqlar olacaq və odur ki, fikrimcə bu məsələdə əsas iş, əsas güc Azər-

canın öz üzərinə və Azərbaycana dəstək verən dost və müttəfiq dövlətlərin üzərinə düşür ki, həmin qüvvələrin köməyi ilə biz Qarabağ ərazisində minaların təmizlənməsi prosesini həyata keçirək, ən azından 2023-cü ilə qədər



tam da olmasa həmin ərazilərin böyük bir hissəsini minalardan təmizləmək. Nəzərə almaq lazımdır ki, düşmən orada 30 il yaşayıb və həmin ərazilərin hər bir hissəsinə mina yerləşdirə bilər, böyük ehtimalla yerləşdirib də və partlayışlar da bunu təsdiqləyir. Ona görə də ehtiyatlı və tədbirli şəkildə minaların təmizlənməsi prosesini həyata keçirməliyik”, deyə politoloq Samir Hübətov bildirib.

İnam Hacıyev



Artıq nə Ermənistan, nə də separatçı rejimin nəzarəti altında yaşaya bilməyəcəklərini anlayan bu kimi ermənilər xarici ölkələrə köçəcəkləri halda da müqəddəratlarının necə olacağı barədə pessimist düşüncələrə qapılırlar, ona görə də Bakının təklifləri ətrafında düşünür-lər

da müqəddəratlarının necə olacağı barədə pessimist düşüncələrə qapılırlar, ona görə də Bakının təklifləri ətrafında düşünür-lər

Xankəndi / Khankendi / Խանքենի
29 Haz •

#Խանքենի քաղաքում ապրող հայազգի Ադրբեջանի հարգելի քաղաքացիներ,

Əgər qatnışmadığınız qrupun üzvlüyü ləğv etmək istəyirsiniz, lakin qrupun üzvlüyü ləğv etmək üçün qrupun rəhbəri ilə əlaqə saxlayın. Əgər qrupun üzvlüyü ləğv etmək istəyirsiniz, lakin qrupun rəhbəri ilə əlaqə saxlayın.

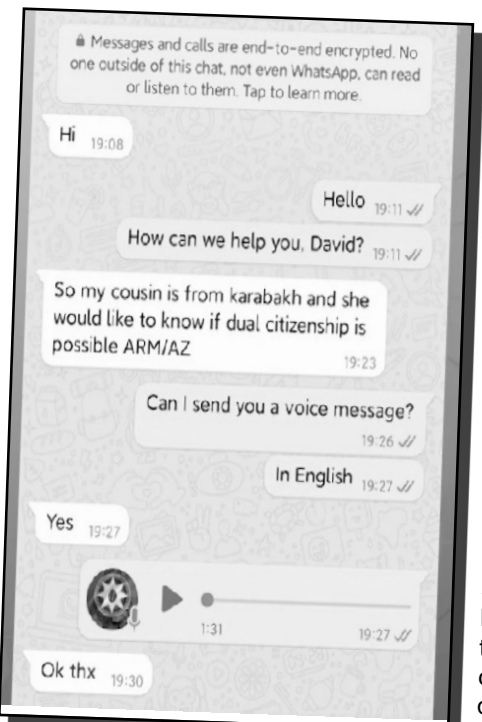
Ünvanınızın qrupun üzvlüyü ləğv etmək üçün qrupun rəhbəri ilə əlaqə saxlayın.

Tərcümə şərhə Translation in the comments below

#Sevgili Xankəndində yaşayan Ermeni millətinin vətəndaşları,

Millətkeşliyinizlə əlaqəli məsələləri və sorularınızı izləmək üçün özəl whatsapp nömrəsini ictimailəşdirib.

Bu ay şikayət sayısında böyük artışı gördükdü üçün çox heyecanlıyıq.



Məlum olduğu kimi, Azərbaycan Respublikasının Dağlıq Qarabağ bölgəsinin Azərbaycanlı icmasının rəhbəri, deputat Tural Gəncəliyev hazırda Qarabağın Rusiya sülhməramlılarının müvəqqəti nəzarəti altında olan bölgələrində yaşayan yerli ermənilərlə ünsiyyət qurmaq və onların fikir və təkliflərini öyrənmək, həmçinin, gələcəkdə onların Azərbaycanın tam hüquqlu vətəndaşları olacaqları halda hüquq və vəzifələrini izah etmək üçün özəl whatsapp nömrəsini ictimailəşdirib.

Əbəs deyil ki, həmin ünsiyyət vasitəsi ilə bir sıra qarabağlı ermənilər Azərbaycanın vətəndaşlığını qəbul etməklə ölkəmizin qanunları altında yaşamağa hazır olduqlarını bildirirlər. Xatırladaq ki, ünsiyyət quran ermənilərin ad və soyadları məhz onların təhlükəsizliklərinin qorunması üçün anonim saxlanılır. Belə ki, separatçı-quldur rejimin məlum rəhbərləri belə ermənilərə qarşı terror siyasəti həyata keçirə bilərlər.

Tural Gəncəliyev: "Qondarma rejimin repressiv davranışlarına rəğmən, erməni icmasının üzvü olan sakinlər bizimlə əlaqə saxlayaraq fəaliyyətimizi dəstəklədiklərini və azərbaycanlı icma ilə sülh şəraitində ölkəmizin beynəlxalq tanınmış sərhədləri çərçivəsində birgə yaşamağa hazır olduqlarını bildirmişlər"

Onu da qeyd etmək ki, bu vasitədən yararlananan kifayət qədər ermənilər var ki, onlar artıq çıxış yollarını, xilaslarını bilavasitə Azərbaycanda görürlər. Belə ki, hazırkı dövrə qədər elə ermənilər olublar ki, onlar iş axtarmaq üçün Azərbaycanın nəzarət etdikləri ərazilərə daxil olmağa çalışıblar.

Lakin son anda Rusiya sülhməramlıları onların qərarlarının həyata keçməsinə maneələr törədiblər və təəssüf ki, həmin ermənilər separatçı-quldur rejimin saxta "təhlükəsizlik xidmətinə" təhvil veriliblər. Rusiya sülhməramlılarının, əslində, sülhməramsızlıq barədə danışmaq və qeydlər etmək sonrakı mövzu-

Separatçı rejim Qarabağ ermənilərinin qarşısını necə almağa çalışır?

nun işidir və bu baxımdan, sadəcə, xatırlatma edərək keçirik məsələnin digər tərəfinə...

Gəncəliyev bildirib ki, Azərbaycan Respublikası Dağlıq Qarabağ bölgəsinin azərbaycanlı icmasının fəaliyyətini ən yaxından izləyənlər arasında Dağlıq Qarabağ bölgəmizin erməni icmasından olan xeyli sayda vətəndaşlarımız var. "Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində Ermənistan tərəfindən qeyri-qanuni şəkildə idarə edilən qondarma rejimin repressiv davranışlarına rəğmən, erməni icmasının üzvü olan sakinlər bizimlə əlaqə saxlayaraq fəaliyyətimizi dəstəklədiklərini və azərbaycanlı icma ilə sülh şəraitində ölkəmizin beynəlxalq tanınmış sərhədləri çərçivəsində birgə yaşamağa hazır olduqlarını bildirmişlər", deyir o qeyd edib.

Beləliklə, Qarabağ ermənilərinin hamısı olmasa da, əksər hissəsi öz aralarında məhz Azərbaycanın yurduksiyası altında yaşamaqları barədə müzakirələr aparırlar və hətta həmin müzakirələr sosial şəbəkələrdə açıq şəkildə də aparılır. Bu isə həm də belə nəticəyə gəlməyə zəmin yaradır ki, artıq nə Ermənistan, nə də separatçı rejimin nəzarəti altında yaşaya bilməyəcəklərini anlayan bu kimi ermənilər xarici ölkələrə köçəcəkləri halda da müqəddəratlarının necə olacağı barədə pessimist düşüncələrə qapılırlar, ona görə də Bakının təklifləri ətrafında düşünürlər.

Separatçı-quldur rejim son çırpıntıları altında Qarabağ ermənilər arasında şüni xaos, qorxu hissləri yaratmağa cəhdlər göstərir

Hələlik isə günü-gündən vaxtı daralan və belə davam edərsə, Azərbaycanın sərt zərbəsi altında məhv olacaq separatçı-quldur rejim son çırpıntıları altında Qarabağ ermənilər arasında şüni xaos, qorxu hissləri yaratmağa cəhdlər göstərir. Məsələn, bugünlərdə rejimin "xüsusi xidməti" iddia edib ki, guya Azərbaycanın xüsusi xidmət orqanları ermənilər arasında təlaş yaratmağa çalışır və sən demə, "feyk erməni akkauntları" vasitəsi ilə Qarabağ ermənilərinin seqmentində "çaşqınlıq" yaradırlar və s.

Sözügedən cinayətkar rejimin "xüsusi xidməti" özünün feysbuk səhifəsində Qarabağ ermənilərinə çağırış etməklə bildirib ki, həmin məlumatlara inanmasınlar və yalnız "rəsmi məlumatlara" istinad etsinlər.

Əslində isə, gerçək təlaşın qarabağlı ermənilərdə deyil, məhz quldur və cinayətkar separatçı rejim rəhbərliyində mövcud olmasını dərk etmək elə də çətinlik ya-



ratmır. Əgər onlar təlaşlanmasaydılar, onları qorxu hissləri qapamasaydı, bu zaman özlərindən hoqqalar çıxarmaqla ajiotaj xarakterli bəyanat da yamazdılar.

Başqa tərəfdən, o da məlumdur ki, Azərbaycan tərəfi öz təklif və tövsiyələrini kimsədən gizlin, yaxud saxta akkauntlar vasitəsi ilə deyil, açıq və şəffaf şəkildə Qarabağ ermənilərinə çatdırır. Yeni yuxarıda da vurğulandığı kimi, Azərbaycan Respublikasının Dağlıq Qarabağ bölgəsinin Azərbaycanlı icması ünsiyyət qurmaq üçün açıq nömrə təqdim edib və həmin nömrə gecə və gündüz işləyir.

Əlbəttə ki, cinayətkar quldur

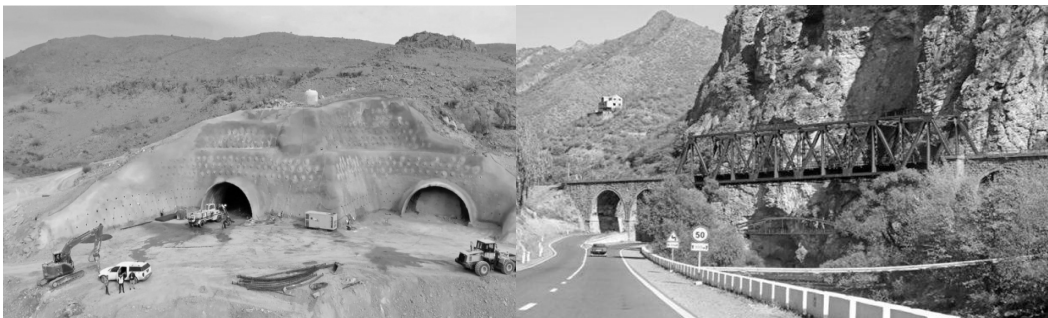
rejiminin rəhbərləri də bu reallıqdan ciddi şəkildə qorxmağa başlayıblar və öz qorxularını gizlətmək üçün məlum "bəyanatla" çıxış ediblər. Amma sən saydığını say, gör, fələk nə sayır.

Qaldı ki Bakı tərəfindən rəsmi mandat verilməyən Rusiya sülhməramlılarının son zamanlardakı və ümumiyyətlə Azərbaycana dəvət olunduqları vaxtlardan özbaşınalıqlarına, hətta açıq-aşkar separatçı rejimə "respublika" kimi müraciət etmələrinə - ümudvarıq ki, bu məsələlər də aradan qalxaq və qalxmazsa, Bakının üzvü bu dəfə çox möhkəm dönəcək, özü də birdəfəlik!

Rövşən RƏSULOĞ

Erməni iqtisadçıdan ETİRAF: “Zəngəzur dəhlizi Ermənistanın xilas olacaq”

Ötən 18 il çox aydın şəkildə göstərdi ki, Azərbaycanla normal münasibətlər yaratmadan regionda heç bir ölkənin, o cümlədən Ermənistanın bir dövlət olaraq mövcudluğunu davam etdirməsi mümkün deyil. Bu gün müasir Azərbaycandan bəhs edərkən onu xarakterizə edən əsas cəhətlər sırasında ilk olaraq dünyanın sürətlə inkişaf edən, davamlı nailiyyətlərə imza atan ölkəsi olmasına xüsusi diqqət yetirilir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazanılan bu uğurlar ölkəmizin beynəlxalq miqyasda da mövqeyini əhəmiyyətli dərəcədə gücləndirən faktorlardan biri kimi çıxış edir. Bütün bunlara paralel olaraq uğurlu xarici siyasət Azərbaycanı beynəlxalq ictimaiyyətə daha yaxşı tanıdırmaqla bərabər, dünyanın diqqətini ölkəmizə yönəltdi. Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə nüfuzlu və etibarlı dövlətə çevrilməsinin nəticəsidir ki, indi ölkəmizlə qarşılıqlı əməkdaşlığa can atanların sayı durmadan artır.



Ölkəmizdə əldə edilən bu uğurlar fonunda Ermənistanı nəzər saldıqda tamamilə əks mənzərə müşahidə olunur. Bunun səbəblərindən biri 30 il davam edən işğal siyasəti, daha sonra isə sülh müqaviləsinin imzalanmamasının yubadılmasıdır. Sülh müqaviləsinin imzalanmayacağı təqdirdə qarşıdakı dövr ərzində Ermənistanı daha böyük problemlər gözləyir. Azərbaycan həm iqtisadi, həm hərbi, həm də demografik cəhətdən Ermənistanı dəfələrlə üstələməkdə davam edir. Ermənistanı tərk edənlərin sayı sürətlə artır. İndi görülən bütün tədbirlərə baxmayaraq, ölkədə əhalinin sayı sürətlə azalmağa davam edir, xaricə köçənlər durmadan artır. Əhalinin artım səviyyəsinin get-gedə aşağı düşməsi isə erməni sosioloqlarının hakimiyyətə ünvanlanmış xəbərdarlıqlarının çoxalmasına səbəb olur. Ancaq real vəziyyət Er-

mənistanın faktiki olaraq demografik böhran yaşadığını, bu problemin həlli perspektivinin olmadığını göstərir.

Ermənistanda bu sahədə araşdırma aparan yerli və beynəlxalq təşkilatlar da hesab edirlər ki, proseslərin real gedişi təcavüzkar ölkədə insan resursunun sürətlə tükəndiyini meydana çıxarır. Bununla yanaşı, Ermənistan iqtisadiyyatında miqyası hər gün genişlənməkdə olan tənəzzül ölkənin xaricdən asılılığını daha da artırır. Eyni zamanda, Ermənistanın xaricdən götürdüyü borcların miqdarı sürətlə artır. Bunun nəticəsində işğalçı ölkənin xaricdən maliyyə, iqtisadi, siyasi asılılığı getdikcə daha da güclənir. Belə şəraitdə Ermənistanın formal müstəqilliyini davam etdirə biləcəyi böyük sual altına düşür.

Faktiki olaraq məğlub ölkədə yaranmış

iqtisadi böhran, siyasi ziddiyyətlər, həmçinin işsizlik, yoxsulluq bu ölkəni sürətlə çökdürür. İndi bu ölkənin qonşu dövlətlərlə, xüsusilə Azərbaycan və Türkiyə ilə münasibətlərinin yaxşılaşdırılmasından başqa yolu yoxdur. Məhz bunu dərk edən Nikol Paşinyan hakimiyyəti həm Azərbaycanla, həm də Türkiyə ilə yeni münasibətlər qurmağa çalışır. Artıq Ermənistanda Türkiyə ilə əlaqələrin yaradılması üçün işçi qrup yaradılıb. O cümlədən Ermənistandan Türkiyəyə təyare uçuşlarına hazırlıqlar gedir. Ermənistan, eyni zamanda, Azərbaycanla da yeni əlaqələr qurmaqda maraqlı olduğunu göstərir. Lakin hələ də sülh müqaviləsinin imzalanmadıqlarına görə ölkəmiz bu istəyə adekvat cavab vermir.

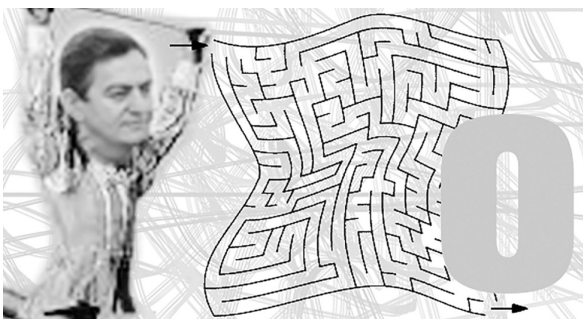
Erməni mediasında dərc olunan yazılardan, sosial şəbəkə istifadəçilərinin statuslarından, şərhlərindən və mövqelərindən də görünür ki, onlar ölkələrinin xilas yolunu Azərbaycanla münasibətləri normallaşdırmaqda, sülh müqaviləsinin imzalanmasında görürlər. Məsələn, erməni iqtisadçı Manvel Levonyan yazır ki, illərdir dediyimiz gerçək-

ləşir: "Nəhayət, yolumuz açılır, işıqlı günlərə çıxma bilirik. Qarabağ problemi Ermənistanı 30 ildən çox bütün layihələrdən təcrid elədi. 30 ildə itirdiklərimizin hesabını kim verəcək? Sarkisyan, Koçaryan, çıxın xalqa hesabat verin! Görəcəksiniz, Zəngəzur dəhlizi Ermənistanın xilas olacaq".

Daha bir erməni ziyalı Henrix Qriqor-yan isə yazır ki, müharibədən sonra yaranan iqtisadi böhran Ermənistanda insanları acınacaqlı vəziyyətlə üz-üzə qoyub: "Evləri satanlar, hətta intihar edənlər də olub. Paşinyan, bir vətəninə sevmə erməni kimi sizə müraciət edirəm ki, kommunikasiyaların bərpasını uzatmayın. Xalqın taleyini əvvəlki hökumət maraqlandırmadı. İlham Əliyevin bu xüsusda atdığı addımlara "hə" deməkdən başqa çarəniz yoxdur".

Bəli, bu, bir danılmaz faktdır ki, Prezident İlham Əliyev seçim üçün Ermənistanın siyasi rəhbərliyinə şans verib. Ermənistan bu şansıdan vaxtında yararlanmalıdır. Əks halda iflas bu ölkənin qaçılmaz sonluğu olacaqdır.

Elçin Zaman



Heç vaxt dəyişilməyən adətlərdən biri də ilin sonunda dönüb arxaya baxmaq, tarixə çevrilmiş 365 gündə baş verənləri xatırlamaq, olub-keçənlərin hesabını verməkdir. Bu qanunauyğunluqlar təşkilatlar kimi, hər bir fərdin də adət etdiyi vərdislərdir. Biz də etmə tənbellik müxalifət düşərgəsində bu qaydalara necə əməl olunduğunu öyrənmək üçün kiçik bir təhlil apardıq. Nəticəsi və açması az sonra.

Belə bir mənzərəni təsəvvürümüzdə canlandırmaq. Muxalifət düşərgəsinə xəbər yayılır ki, illərdən bəri ölkəmizdəki "beşinci kolon"u yaradan və maliyyələşdirən, "rəngli inqilab"ların müəllifi, mister Soros pul verib ətrafına topladığı milli satqınlardan ibarət "komandasının" illik hesabını yoxlamaq üçün düşərgəyə "beyinləri yuyan" cihaz göndərib. Qrantlar bölünəndə canfəşanlıq edib başqalarına aman verməyən, deməyə sözləri, özlərinə haqq qazandırmağa bəhanələri ol-

əyləşən Əli Kərimlinin "fəaliyyətini" göstərən tabloda yazılan sualların cavablarını elektron qaydada göstərən qiymətlər "islahatçı sədr"i təşviş salır. Məsələn, "Azərbaycanda siyasi sabitliyin pozulması üçün nə etmişən" sualının qarşısındakı rəqəm "0"dır. "Aksiyalara nəzərdə tutulan sayda iştirakçı toplamışamı" sualına verilən qiymət eynidir. "Ölkə vətəndaşları arasında iqtidara qarşı etiraz aksiyaları yaratmağa nail olmusamı", "Qrantların bölgü-

Əli Kərimli ölü canların simvoludur

mayanlar düşürlər qarın ağrısına. Beləliklə, cihaza yaxınlaşaraq sınaqdan keçənlər, gələn ildə alacaqları qrantlardan məhrum olmaq istəməyənlər "Sem dayı"larının əl-ayağını öpmək üçün sıraya düzülürlər. Növbə AXCP sədri Əli Kərimliyə çatır. Stula

sündə ədalətli olmusamı" suallarına da miqrant bazarında xeyli vəsait qazanan Əli Kərimlinin cavabı "qeyri-kafi" qiymətləndirilir. Başqa cür ola da bilməzdi. İllərdən bəri insanları tora salaraq iqtidar əleyhinə aksiyalara cəlb edən Əli Kərimlinin mənfur niyyətlərini anlayan beş-üç nəfər də artıq Prezident İlham Əliyevin ətrafında sıx birləşiblər. Yəni, Sorosun etimadını qazanmaq üçün verilən tapşırıqları yerinə yetirməyən Əli Kərimlinin gələn il üçün qrant büdcəsi ilə aldığı cavablar kimi sıfır olacaq. "Yurd şefi"nin aldığı yeganə "5" qiyməti "Ermənistanı müdafiə etmək, Azərbaycan, ölkənin Milli Ordusu haqqında mənfə rəy yaratmaq üçün hansı təxribatlar aparılıb" sualına verilib. Yəni, 44 gün davam edən ikinci Qarabağ müharibəsində xalqımızın qazandığı Zəfərlə bağlı təxribat xarakterli müsahibələri ilə milli xəyanətlərinin nəticələrindən məmnun qalan Əli Kərimlinin "illik hesabı"nın məzmunu, məramı dəyişməzdir. Bununla da Ermənistanda belə hadisələri formalaşdıran Sorosun Azərbaycandakı nümayəndəsi Əli Kə-

rimli bir daha ermənilərlə əməkdaşlığını təsdiq etmiş olur. Bənzətmə olsa da deyilənlər həqiqəti əks etdirir.

Bu "qeyri-kafilər" onu göstərir ki, Azərbaycanda bazarı bağlanan Soros kimi, Əli Kərimliyə də cəmiyyətdə, düşərgədə yer yoxdur. Siyasəti ilə Azərbaycan xalqına sevincli anlar yaşadan Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevi dəstəkləyən, ətrafında birləşən insanlar üçün əlikərimlilər ölü canlardır. Əvvəllər xarici ağalarından aldığı sifarişləri yerinə yetirmək, mənfur niyyətlərini həyata keçirmək üçün qaçqın və məcburi köçkünlərdən istifadə edən, evləri sökülənlərin kölgəsində gizlənen, hələ həyat təcrübəsi formalaşmamış gəncləri təxribata cəlb edərək trollar şəbəkəsi yaradan Əli Kərimli bu imkanlarından da məhrum olub. Torpaqların işğaldan azad olunması ilə qaçqın, köçkün ifadələri arxivə göndərilib. Əli Kərimlinin qoltuğuna sığındığı Ermənistanın 30 il işğal altında saxladığı torpaqlarımızı azad edən, şəhid olanlar da ələ vətənpərvər Azərbaycan gəncləridir. İnsanları pul

naminə meydanlara toplamaq üçün "islahatçı sədr"ə qrant ayıranlar indi həsəd apardıqları Prezident İlham Əliyevi dəstəkləyir, cəsarətinə heyran qalırlar. Azərbaycan xalqının birlik və həmrəyliyi etiraf edənlər üçün Əli Kərimli dövrü qapanıb. Hazırda bütün dövlətlər, beynəlxalq təşkilatlar işğaldan azad olunan Azərbaycan ərazilərində aparılan bərpa-quruculuq işlərində iştirak etmək üçün Prezident İlham Əliyevə müraciət edirlər. Dövlət başçımız İlham Əliyevdən müsahibə almaq üçün növbəyə duran xarici jurnalistlərin sayı onlarıdır. Əli Kərimlinin xəyanət meydanı isə özü kimi dönüklərin- Sevincin "Osmanqızı TV"si, Qənimət Zahidin "Azərbaycan saati"dır. Əli Kərimlidən fərqli olaraq xarici qonaqlar Ermənistanın işğal altında saxladığı Azərbaycan torpaqlarında törətdiyi vəhşiliklərdən dəhşətə gəlir, müharibədən sonrakı bir ildə azad olunmuş ərazilərdə aparılan quruculuq işlərini möcüzə adlandırırlar. 8 ayda inşa olunan Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının istifadəyə verilməsi dünya təcrübəsində görünməyən hadisədir. Bu cür nümunələrdən istənilən qədər götürmək olar. Belə möhtəşəmlik qarşısında milli xəyanətləri bağışlamayan Azərbaycan xalqının əlikərimlilərə nifrəti təbii- dir.

Xuraman İsmayılqızı

Qlobal taxıl böhranı: Dünya çörək imtahanına hazırlaşır?



Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Azad sahibkarlığın və liberal iqtisadiyyatın təşviqi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.



1-ci YAZI

Azərbaycanda taxıl qıtlığı və ərzağın bahalaşması gözənilirmi?

Iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi proqramında aqrar sektorun əsas yerlərdən birini tutduğu sirr deyil. Aqrar sektorda isə ən strateji sahələrdən biri taxılçılıqdır. Azərbaycanda taxılçılığın çox qədim ənənələri var. XX əsrin əvvəllərində dədə-baba qaydası ilə taxıl əkinləri davam etdirilib və ölkənin münbit torpaqlarının, iqlim şəraitinin səbəbinə yaxşı nəticələr əldə olunub.

Sovet dövründə bu sahəyə elmi yanaşma ortaya qoyulub və aqrar texniki qaydalara riayət edilərək taxıl əkinlərinin sahəsi dəfələrlə böyüyüb, istehsalının həcmi on dəfələrlə artıb. Bu sahə o vaxt ekstensiv yolla yox, intensiv yolla inkişaf etmişdi. Bu inkişafın əsası kimi yeni buğda sortları yetişdirilib. Azərbaycanda seleksiya institutu yaradılmışdı və çox ciddi olaraq bu sahədə iş aparırdı.

Keçən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərinə qədər bizim özümüzün çox yaxşı taxıl sortlarımız var idi. O sortlar bu gün dünyada mövcud olan bəzi sortlarla müqayisədə o qədər də effektiv deyildi, amma o dövr üçün yetərinə məhsuldar sayılırdı və tələbatımızı ödəyirdi.

Akademik Cəlal Əliyevin rəhbərlik etdiyi Seleksiya institutu bəzi məhsuldar sortların əldə edilməsinə nail oldu. "Əzəmətli", "Uğur", "Qobustan", "Qırmızı gül-1", "Azərbaycan", "Azərbaycan", "Cəfəri", "Ağ buğda", "Araz buğdası" kimi keyfiyyətli və məhsuldar sortlar yaradıldı. 80-ci illərdə buğdanın məhsuldarlığı hektara 25 sentnerdən yüksək olurdu. Respublikanın buğda istehsalı isə ildə 1,2 milyon tondan çox idi.

Sonralar belə keyfiyyətli sortların məhsuldarlığı təcrübə stransiyalarında yüksək olsa da, praktiki əkinlərdə bunun əksi müşahidə olundu. Çünki, artıq əvvəlki kimi taxılçılıqda elmi yanaşma yox idi

Taxılçılıq tək məhsuldar sortlar əkməklə deyil. Burda söhbət aqrar texniki tədbirlərdən gedir. Bu da maliyyə vəsaiti tələb edir, burda dövlətin dəstəyi çox vacibdir.

Bu sahədə mütəxəssis çatışmazlığı da var. Taxılçılığın inkişafı üçün iri təsərrüfatlar yaradılmalı, aqrar texniki qaydalara riayət olunmalı, elevatorlar tikilməli, savadlı mütəxəssislər yetişdirilməlidir.

Dünya taxıl bazarında vəziyyət

Dünya üzrə taxıl istehsalı 775 milyon ton civarındadır. Dünyada ən böyük taxıl istehsalçıları Avropa İttifaqı (140 milyon tona yaxın), Çin (135 milyon tona yaxın) və Rusiyadır (87 milyon tona yaxın). Aİ və Çinin istehsalının böyük hissəsi daxili istehlaka sərf olunur. Ön böyük taxıl ixracatçısı isə Rusiyadır - bu ölkə daxili tələbatdan xeyli artıq taxıl istehsal edir və dünyaya 40 milyon tona yaxın taxıl ixrac edir.

2022-ci ildə dünyada taxıl istehsalı həcmi 780 milyon ton proqnozlaşdırılır, qlobal istehlak tələbinin isə 789 milyon ton olacağı gözlənilir. Bu isə qlobal taxıl bazarında 9 milyon defisit olacağını göstərir. Bu halda taxılın qiymətinin artacağı şübhə doğurmur. Düzdür, 2021-2022 mövsümü üçün buğda ehtiyatlarının 292 milyon tondan artıq olacağı proqnozlaşdırılır. Ancaq bu tələbin tam qarşılanacağı demək deyil və qiymət artımı təbii görünür.

BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) 2021-ci il 8 dekabr tarixli hesabatı və "TradingEconomics platforması"nın məlumat bazasına əsasən dünyada əsas ərzaq və istehlak məhsullarının qiymətləri artıb.

Dünyada taxıl məhsullarının qiymətlərində cari ilin noyabr ayında oktyabr ayı ilə müqayisədə 3,1 faiz, ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 23,2 faiz artım müşahidə olunub.

Təklif qıtlığı şəraitində tələbin kəskin artması buğda qiymətlərinin dünya bazarında kəskin olaraq davamlı artmasına və dünya baza-

rında buğdanın qiymətinin 2011-ci ilin may ayından bəri ən yüksək səviyyəyə çatmasına səbəb olub.

Bahalaşmanın səbəbi nədir?

Ekspertlər taxıl və buğdanın qiymət artımındakı səbəblərin müxtəlif olduğunu bildirirlər. Əsas amillərdən biri son illər hökm sürən qlobal istiləşmənin yaratdığı quraqlıq göstərilir. Quraqlıq hökm sürməsi taxıl məhsullarının istehsalında kəskin azalmaya gətirib çıxarıb. Dünya bazarlarında taxılın qıtlığı taxıl istehsalçılarının təklif etdikləri məhsulların qiymətlərinin

edirlər, çünki toplanmış ehtiyatlar yazda bitəcək, almağa isə məhsul olmayacaq. Yeni tələb-təklif balansını yenidən pozulacaq və yaranan qıtlıq nəticəsində qiymətlər yenə də qalxacaq.

Təkcə taxıl bahalaşmır...

Dünya bazarında qiymət artımı tək taxıl və buğda ilə deyil, yəni



artmasına və dünya bazarlarına daha az miqdarda taxılın ixracına səbəb olub.

Taxılın bahalaşmasında əsas rol buğdanın payına düşüb. Belə ki, qarğıdalının qiyməti cüzi qalxıb, düyü və digər taxıl məhsulları isə bahalaşmayıb. Buğda isə 2011-ci ilin may ayından bəri ən yüksək qiymətə qalxıb. 2021-ci ilin dekabr ayında bu qiymət 338 dollara qalxıb və illik ifadədə 33 faizdən çox bahalaşma qeydə alınıb. Halbuki 2019-cu ilin sonlarında qiymət hər ton üçün 180 dollar ətrafında deyildi. Yeni buğdanın qiyməti 1 il 4 ay ərzində 80 faizə qədər qalxıb.

Bahalaşma Avstraliyada baş verən quraqlıq və qeyri-müəyyənlik, həmçinin ən böyük taxıl ixracatçısı Rusiyanın tətbiq etdiyi yeni buğda siyasəti ilə bağlıdır. Rusiyada və taxıl ixracatçısı qonşuları Ukrayna və Qazaxıstan ərazisində baş verən quraqlıq Moskvanı da daxili bazarı qorumağa məcbur edib. Rusiya buğdanın hər tonu üçün 70 dollara yaxın ixrac rüsumu tələb edir, həmçinin ixrac üçün kvotalar tətbiq edir.

Rusiyadan ixracın azalacağı ilə bağlı səslənən açıqlamalar dünya ölkələrini 2022-ci ilin iyun ayına qədər sürəcək mövsüm üçün buğda tədarük etməyə vadar etdi və nəticədə qiymətlər qalxdı. Qiymətlərə son illərdə buğda tələbatı kəskin artan Çin təsir edir.

Hazırkı bahalaşma son deyil. Ekspertlər yaz aylarında qiymətlərin daha da bahalanacağını güman

laşmır. Qlobal bazarlarda süd məhsullarının qiymətləri cari ilin noyabr ayında oktyabr ayı ilə müqayisədə 3,4 faiz, ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 19,1 faiz artıb. Tərəvəz yağlarının qiymətlərində qlobal bazarlarda oktyabr ayında rekord qiymət artımı müşahidə olunmuş, lakin noyabr ayında qiymət üzrə cüzi (0,2 faiz) azalma baş verib. Dünya bazarında ət məhsullarının qiymətləri cari ilin noyabr ayında oktyabr ayı ilə müqayisədə 0,9 faiz azalsa da, ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 17,6 faiz yüksəkdir.

BMT-nin ərzaq və kənd təsərrüfatı təşkilatı FAO-nun bu barədə yaydığı son məlumatda bildirilir ki, 2021-ci ilin noyabr ayında bütövlükdə ərzaq məhsullarının qiymətləri 2020-ci ilin noyabrı ilə müqayisədə 34,4 faiz artıb.

Əhalinin ən çox işlətdiyi ərzaq məhsullarının qiymətləri isə 2020-ci ilin noyabrı ilə müqayisədə 27,3 faiz artıb. Bu ərzaqların qiymətləri oktyabr ayı ilə də müqayisədə 1,2 faiz çox olub. Ərzaq növləri içərisində ən yüksək bahalaşma göstəricisi şəkərin payına düşüb. Bu ərzaq məhsulu 2020-ci ilin noyabr ayı ilə müqayisədə 40 faiz bahalaşmış.

Azərbaycan taxılçılığının vəziyyəti

Yuvarlaq rəqəmlərlə desək, Azərbaycanın illik taxıl istehsalı təxminən 3 milyon ton civarındadır

ki, bunun da 2 milyon tonu buğdanın payına düşür. Lakin Taxıl Fondu yerli buğdanı demək olar ki qəbul etmir və onun çörək istehsalı üçün yaramadığını qeyd edir. Ərzaq məqsədilə istehsal olunan buğda, satıla bilmədiyinə görə, sahibkarlar tərəfindən digər məqsədlər, hətta heyvandarlıq yemi kimi istifadə olunub. Bu səbəbdən də, illik buğda tələbatı 3 milyon ton olan ölkəmiz ildə təxminən 1,5 milyon ton buğda idxal etməyə məcbur olur. Hazırda buğdada idxaldan asılılıq 45 faiz civarındadır.

Taxıl Fondunun yerli taxılı almaqda maraqlı olmamasında obyektiv səbəblər də var. Çünki Fond keyfiyyətsiz məhsul alarsa, onun anbarında 2-3 ay belə qala bilməz, xarab olar. Demək, yerli buğdanın keyfiyyəti artırılmalıdır.

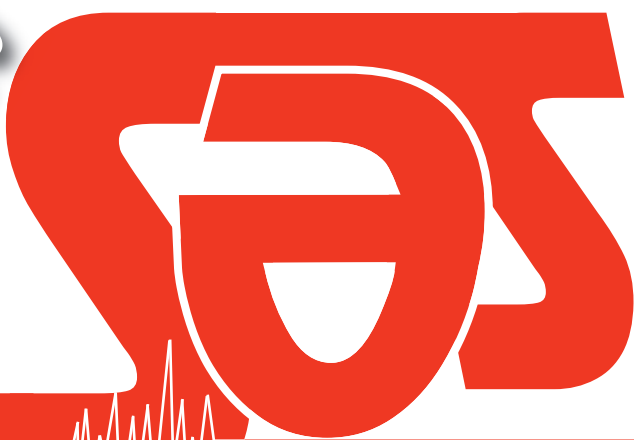
Suvarma sistemində də problemlər var, kübrələmə də əksər yerlərdə həddən artıq zəif aparılır. Aqrar texnika parkı da tələbatı cavab vermir. Ona görə də, məhsul baha başa gəlir, çünki məhsuldarlıq aşağıdır. Üstəlik, yerli buğda keyfiyyətsiz olduğundan ərzaq istehsalına yönəldilmir.

Yerli fermerlər vəziyyətlə barışmış ərzaq buğdasını əkilə sonra arpa qiymətinə heyvandarlıq üçün satmağa razı olurlar. Dövlət taxılçılığın inkişafı və idxaldan asılılığın lıqvi üçün taxıl əkinlərinə xeyli güzşətlər və yardımlar edir. Son illər taxılçılığa yüz milyonlarla manat subsidiya verilib, taxıl əkinlərə yanacaq, kübrə və sair məsələlərdə yardımlar edilir.

Ölkəmizin taxılçılıqdakı potensialı iqlim və torpaq şəraiti bizə uyğun olan ölkələrlə, məsələn İspaniya, Rusiya, İtaliya kimi ölkələrlə müqayisədə xeyli dərəcədə üstündür. Bizdə yaxşı münbit torpaqlar, iqlim növləri, su potensialı var.

1990-cı ilə qədər Azərbaycanda istehsal edilən taxıl istehsalının 15 faizi Qarabağ zonasının payına düşürdü. Hazırda hökumətin işğaldan azad olunmuş ərazilərdə həyata keçirdiyi bərpa, yenidənqurma işləri ilə bərabər, iqtisadiyyatın bərpası proseslərinə başlanılıb, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında ənənəvi və müasir aqrar təsərrüfatların yaradılması işləri həyata keçirilməkdədir. Ermənistan işğal dövründə həmin torpaqlarımızdan il ərzində təxminən 200 min tonadək taxıl toplayıb. Bu ərazilərin potensialından istifadə edilsə, ölkəmizin taxıl idxalından asılılığı aradan qaldırıla bilər.

Elçin Bayramlı



Messi və Ronaldo daha dünyanın ən bahalı futbolçuları deyil...

*Beynəlxalq İdman Araşdırma-
lar Mərkəzi (CIES) Avropanın
top-5 liqalarında çıxış edən ən
bahalı futbolçuların adlarını
açıqlayıb.*

Qol.az CIES-in rəsmi saytına istinadən xəbər verir ki, "Real"-ın futbolçusu Vinisius Junior birinci pillədə yer alıb. 22 yaşlı braziliyalı hücumçunun transfer qiyməti 166,4 milyon avro göstərilib. "Mançester Siti"-dən Fil Foden (152,6 milyon avro) ikinci, "Borussiya"-dan (Dortmund) Erlinq Haaland (142,5 milyon avro) isə üçüncü olub.

Lionel Messi (PSJ) Robert Levandovski ("Bavariya") və Kriştiano Ronaldo ("Mançester Yunayted") kimi futbolçular 100 milyon avro məbləği ilə siyahıya düşməyib.

«SƏS» QƏZETİNƏ ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR AŞAĞIDAKI YAYIM ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ SAXLAYA BİLƏRLƏR



1. Azərpoçt Poçtdaşıma Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressainform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseynov – 0124349301, 0505357898
8. Kaspi Mətbuat Yayım – 0125106196, 0502685868
9. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN

6 aylıq 79.20 AZN

1 illik 158.40 AZN

Yanvarda dünya əhalisini gözləyən 6 ağır gün

Yanvar ayının ikinci ongünlüyündə Yer küresinin sakinləri 6 maqnit qasırğası ilə üz-üzə qalacaq.

Qaynarinfo xəbər verir ki, bu barədə P.N. Lebedev adına Fizika İnstitutu məlumat yayıb. Məlumatla görə, ayın 11, 12, 15, 17 və 18-i tarixlərində 3 bal gücündə maqnit qasırğası olacaq. Ən güclü təbiət hadisəsi yanvarın 16-da qeydə alınacaq. Həmin gün geomaqnit titrəyişlərinin gücü 4 bala çatacaq.

Geomaqnit sahəsinin güclü pozulmaları insan sağlamlığına təsir göstərərək baş ağrısı, yorğunluq, əsəbilik, ümumiyyətlə, sağ-



lamlığın pisləşməsinə səbəb ola bilər. Həkimlər bu günləri özünü qulluq etməyə, yağlı qidalardan, spirtli içkilərdən və tütündən uzaq durmağa, stresli vəziyyətlərdən qaçmağa, gərginləşməməyə, mümkünə təmiz havada gəzməyə çağırırlar.



Dəm qazından zəhərlənmə zamanı ilk yardım necə olmalıdır?

Xüsusilə qış aylarında artan dəm qazından zəhərlənmə hallarının qarşısını almaq üçün qaz avadanlıqları vaxtında yoxlanılmalı, tüstü bacaları təmizlənməlidir. Hamam otaqlarında havalandırma yerləri olmalıdır. Dəm qazından ilkin zəhərlənmə əlamətləri hiss edildiyi zaman qazı bağlayaraq məkandan uzaqlaşmaq lazımdır. Zəhərlənmənin ilkin simptomlarına baş ağrısı, baş icəllənmə və ürəkbulanmanı misal göstərmək olar. Dəm qazından zəhərlənmə təhlükəsini nəzərə alaraq, qapıları mümkün olduqca açıq saxlamaq vacibdir. Nəzərə almaq lazımdır ki, zəhərlənmə zamanı vaxt çox önəmlidir. Kilidli qapını açmaq, xəstəni çölə çıxarmaq müəyyən qədər vaxt itkisinə səbəb ola bilər. Ağır zəhərlənmə zamanı xəstəni bir neçə dəqiqə, hətta saniyələr içində itirmək mümkündür.

Bu fikirləri AZƏRTAC-a açıqlamasında Səhiyyə Nazirliyinin mütəxəssisi, həkim-toksikoloq İsmayıl Əfəndiyev qış aylarında intensivləşən dəm qazı zəhərlənmələri barədə danışarkən deyib.

Həkim-mütəxəssis dəm qazından zəhərlənmiş xəstələrə ilkin tibbi yardım barədə məlumat verib. Qeyd edib ki, ilk növbədə, xəstəni dəm qazı yayılmış otaqdan çıxarmaq və havası təmiz olan məkana aparmaq, qapını, pəncərəni açaraq otağı havalandırmaq lazımdır. Tənəffüsün normallaşması üçün xəstənin dilini çölə çıxarmaq, ağız boşluğunu təmizləmək vacibdir. Əks halda, xəstə zəhərlənmə deyil, boğulma nəticəsində də həyatını itirə bilər. Həmçinin dəm qazından zəhərlənən

xəstə huşunu itirdikdən 2-3 dəqiqə sonra özünə gəlsə də, tibbi müdaxiləni yekunlaşdırmaq olmaz. Təəssüflər olsun ki, zəhərlənmə iki mərhələli ola bilər. Həmin vaxt zəhərlənmə qandan toxumaya, hüceyrə səviyyəsinə keçə bilər. Bu, nevroloji ağırlaşmalara gətirib çıxarar. Ona görə də dəm qazından zəhərlənən xəstə həkim tərəfindən mütləq müayinə olunmalı, lazım gələrsə, xəstəxanaya yerləşdirilməlidir.

İ.Əfəndiyevin dediyinə görə, ağır zəhərlənmə zamanı beyin hüceyrələri hətta bir neçə saniyə ərzində məhv ola, yəni, geridönməz zəhərlənmə baş verə bilər: "Dəm qazının konsentrasiyası nisbi orta olarsa, zəhərlənmə 5-10 dəqiqə sonra da müşahidə edilə bilər. Ümumiyyətlə zəhərlənmə dəm qazının qana keçərək oksigen əvəzinə hemoqlobinlə birləşməsi və zəhərləyici maddə əmələ gətirməsi nəticəsində baş verir. Nəticədə, orqanizmdə, xüsusilə də ürək və beyin kimi həssas orqanlarda oksigen çatışmazlığı yaranır. Dəm qazı günlər sonra da ağır fəsadlaşmalara səbəb ola bilər. Xəstənin hətta iflic olmaq, yaddaşını və ya görməsini itirmək təhlükəsi də var. Dəm qazına "görünməz qatil" deyirlər, çünki onun rəngi və qoxusu yoxdur".

Həkim-toksikoloq, həmçinin bildirib ki, dəm qazı xroniki xəstəliyi olanlara daha tez təsir göstərir: "Ürək çatışmazlığı, beyin xəstəlikləri olanlar, hipertoniya vəziyyət çəkənlər dəm qazı təhlükəsi ilə daha çox üz-üzədirlər. Təəssüflər olsun ki, dəm qazından ölüm halı hər kəsdə, həm qocalar, həm də uşaqlar arasında qeydə alınır".

Suares "Yuventus"-dan imtina etdi



"Atletiko"-nun futbolçusu Luis Suares "Yuventus"-da oynamaqdan imtina edib. Qol.az "Corriere dello Sport"-a istinadən xəbər verir ki, Turin təmsilçisi uruqvaylı hücumçunun transferini variantını nəzərdən keçir-sə də, oyunçu buna müsbət baxmayıb.

Qeyd edək ki, L.Suaresin 2020-ci ilin yayında da "Yuventus"-a transferi baş tutmamışdı.

Baş redaktor: Bəhruz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az

"ƏLİNCƏ" AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMİYYƏTİNİN ORQANI.

QƏZET 1991-ci il
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR

Tel: 598-33-90

Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

**Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**

Tiraj: 4600